

Петростат

Территориальный орган Федеральной службы государственной статистики по г. Санкт-Петербургу и Ленинградской области

197376, Санкт-Петербург, ул. Проф. Попова, 39
www.gostat.spb.ru

Информационный центр г. Хельсинки

A/Я 5500, 00099 г. Хельсинки
www.hel.fi/tietokeskus

Petrostat

Venäjän federaation Pietarin ja Leningradin alueen valtiollisen tilastopalvelun alueellinen laitos

197376, Pietari, ul. Prof. Popova, 39
www.gostat.spb.ru

Helsingin kaupungin tietokeskus

PL 5500, 00099 Helsingin kaupunki
www.hel.fi/tietokeskus

Koulutus ja kulttuuri Helsingissä ja Pietarissa

Образование и культура в Хельсинки и Санкт-Петербурге

Koulutus ja kulttuuri Helsingissä ja Pietarissa

Образование и культура в Хельсинки и Санкт-Петербурге

Koulutus ja kulttuuri

Helsingissä ja Pietarissa

Образование и культура

в Хельсинки и Санкт-Петербурге

2006

Esipuhe

Helsingin tietokeskus ja Venäjän Pietarin ja Leningradin alueen valtiollinen tilastopalvelu (Petrostat) ovat tehneet jo 1990-luvun alusta lähtien tilastollista yhteistyötä, jonka yhtenä muotona ovat olleet yhteiset tilastojulkaisut. Aikaisempien julkaisujen teemoina ovat olleet esimerkiksi naisten ja miesten asema Helsingissä ja Pietarissa sekä 1990-luvun muutostrendit molemmissa kaupungeissa. Tämä Helsingin ja Pietarin koulutusta ja kulttuuria kuvaava julkaisu on siten jatkoa tälle jo aikaisemmin aloitetulle yhteistyölle.

Helsinki ja Pietari eroavat monessa suhteessa – väestömäärältään, elinkeinorakenteeltaan sekä historialliselta taustaltaan. Toisaalta on kaupunkeja yhdistäviä tekijöitä - myös koulutuksen ja kulttuurin saralla. Molemmissa kaupungeissa on panostettu vahvasti koulutukseen ja nähty koulutuksen merkitys tuotannolliselle ja taloudelliselle toiminnalle. Helsingissä väestön koulutustaso on noussut viimeisten vuosikymmenten aikana voimakkaasti ja esimerkiksi vuonna 2004 vajaa kolmannes Helsingin väestöstä oli suorittanut korkea-asteen tutkinnon. Pietarissa vastaavasti Pietarin 15 vuotta täyttäneestä ja sitä vanhemmasta väestöstä yli 32 prosentilla oli vuonna 2002 korkea-koulututkinto tai korkeakouluopinnot meneillään.

Julkaisu sisältää molempien kaupunkien koulutusta ja kulttuuria kuvaavat artikkelit ja lisäksi tilastollisten taulukkojen osion. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan osuus on koettu tärkeäksi ja siksi kyseistä sektoria on käsitelty sekä artikkeleissa että myös tilastojen avulla. Huolimatta siitä, että kaupunkien välillä on paljon yhteisiä piirteitä, on tilastollisia vertailuja jossain määrin hankaloittanut Suomen ja Venäjän koulutusjärjestelmien ja myös käytettyjen mittareiden ja luokittelujen erilaisuus.

Julkaisun toimitustyöstä on vastannut kummankin kaupungin paikalliset tilastoasiantuntijat. Kiitämme lämpimästi kaikkia työhön osallistuneita.

Asta Manninen
Vs. johtaja
Helsingin kaupungin tietokeskus

Oleg Nikiforov
Johtaja
Petrostat

Предисловие

Информационный центр города Хельсинки и Территориальный орган Федеральной службы государственной статистики по г. Санкт-Петербургу и Ленинградской области (Петростат) уже с начала 1990-х годов осуществляют статистическое сотрудничество, одной из форм которого является совместная публикация статистической информации. Предыдущие публикации были посвящены, в частности, статусу женщин и мужчин в Хельсинки и Санкт-Петербурге, а также тенденциям развития в двух городах в 1990-х годах. Данное издание, посвященное образованию и культуре в Хельсинки и Санкт-Петербурге, таким образом, продолжает ранее начатое сотрудничество.

Хельсинки и Санкт-Петербург во многом отличаются друг от друга – численностью населения, структурой бизнеса, историей. Но в то же время есть и объединяющие факторы, в том числе в сфере образования и культуры. В обоих городах образованию уделяется большое внимание, осознается важность образования с точки зрения развития производства и экономики. Уровень образования населения Хельсинки за последнее десятилетие значительно возрос. Так, например, в 2004 году почти треть жителей Хельсинки имела высшее образование. Аналогично этому в 2002 году в Санкт-Петербурге свыше 32% лиц в возрасте 15 лет и старше имели высшее образование или незаконченное высшее образование.

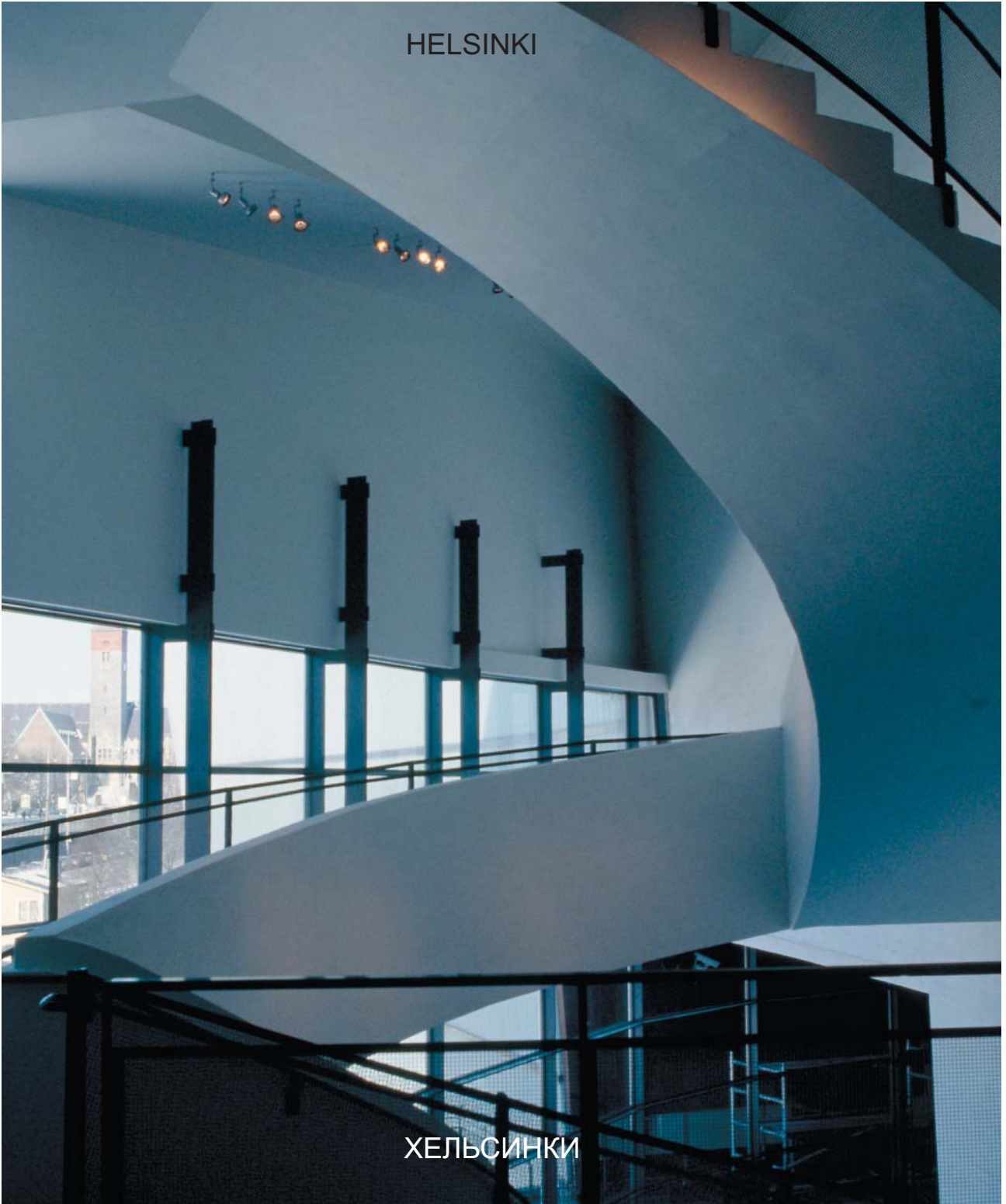
Издание содержит статьи, посвященные образованию и культуре двух городов, а также таблицы статистических данных. Учитывая особую важность научных исследований и разработок, этот сектор также представлен в сборнике. Статистические сравнения были в некоторой степени затруднены различиями в системах образования и в применяемых в Финляндии и России статистических показателях и классификациях.

Редактирование издания выполнено статистиками двух городов. Мы искренне благодарим всех, кто принял участие в этой работе.

Аста Маннинен
Директор
Информационного центра
г. Хельсинки

Олег Никифоров
Руководитель
Петростата

HELSINKI

ХЕЛЬСИНКИ

KOULUTUS JA KULTTUURI

Helsingiläisten koulutustaso on korkea

Suomessa 1960-luvulla alkanut vahva panostus nuorten koulutukseen näkyy väestön koulutustason nopeana kohoamisena 1970-luvulta lähtien. Helsingissä väestön koulutustaso on noussut vielä enemmän – vuonna 2004 vajaa kolmannes Helsingin väestöstä oli suorittanut korkea-asteen tutkinnon, kun koko maassa vastaava osuus oli viidesosa. Erityisen ripeää on ollut naisten koulutustason nousu. Vielä 1970-luvun alussa miehet olivat Helsingissä kaikissa ikäryhmissä naisia koulutetumpia. Nykyään miesten koulutustaso on naisten koulutustasoa korkeampi ainoastaan vanhimmissa ikäryhmissä. Vuonna 2003 oli Helsingissä 29% 25–34 –vuotiaista naisista korkeakouluasteen tutkinto kun vastaava osuus ikäluokan miesten keskuudessa oli 22%.

Korkeatasoisen koulutusjärjestelmän ansiosta on suomalaisnuorten osaaminen OECD:n PISA tutkimusten mukaan hyvin korkeaa tasoa. Tutkimustulosten mukaan suomalaisnuorten osaaminen on huippuluokkaa niin matematiikassa, luonnontieteissä, lukutaidossa kuin ongelmanratkaisutaidoissakin.

Myös Helsinki on sijoittunut hyvin kansainvälisissä koulutustasovertailuissa ja väestön korkeaa koulutustasoa voidaan pitää merkittävänä Helsingin ja Helsingin seudun pitkän aikavälin kilpailuetuna. Koulutustaso tulee jatkossakin nousemaan muun muassa ammattikorkeakouluista valmistuvien määrän kasvun johdosta.

Koulutustason nousun johdosta nuoret ovat Helsingissä saaneet huomattavasti enemmän koulutusta kuin vanhemmat ikäluokat; eniten koulutettuja ovat 25-34 vuotiaat nuoret aikuiset, vähiten koulutettuja puolestaan eläkeikäiset. Helsingin 25-34 vuotiaista oli vuonna 2003 perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneita liki 83% kun vastaava osuus oli yli 60 vuotiaiden ryhmässä hieman alle 46%.

Koulutuksen merkityksestä ja haasteista

Korkea koulutustaso ja koulutuksen laatu Helsingin keskeisiä vahvuuksia

Helsingin ja Helsingin seudun tila ja tulevaisuuden näkymät vaikuttavat hyviltä viimeaikaisten tutkimusten ja arvioiden valossa. Esimerkiksi Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiaa arvioinut työryhmä sijoittaa Helsingin yhdessä Münchenin ja Cambridgen kanssa Euroopan tietotalouden kärkeen. Myös professori Leo van den Bergin menestyvän tietotalouden kaupunkien perusedellytyksiä luotaava vertaileva tutkimus ”European Cities in the Knowledge Economy” (EURICUR Erasmus University Rotterdam) toteaa Helsingin osaamisperustan hyväksi. Tutkimukseen osallistui Helsingin lisäksi kahdeksan muuta eurooppalaista kaupunkia, joista Helsinki erottui edukseen mm. laaja-alaisen osaamisperustansa ja väestön korkean koulutustason turvin. Helsingin vahvuuksiin luettiin myös uuden tiedon synnyttäminen; korkean koulutustason ja laadukkaan koulutuksen ohella tätä indikoivat Suomen huomattavat investoinnit tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä Euroopan korkeimpiin lukeutuva patenttien asukaskohtainen määrä. Samoin Helsingin seudun aluetalous arvioitiin hyväksi, joskin liian riippuvaiseksi tietotekniikkaklusterista. Viimeaikoina tutkimus- ja kehittämistoiminnan invetointeja on jossain määrin siirtynyt muualle Suomeen, sillä Helsingin seudun osuus koko maan

ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛЬТУРА

Уровень образования жителей высок

Начатые в Финляндии в 1960-х годах активные меры по повышению уровня образования молодежи быстро стали положительно сказываться на общем уровне образования начиная с 1970-х годов. В Хельсинки уровень образования населения повысился еще больше: в 2004 году почти треть населения города имела высшее образование, в то время как аналогичный показатель по стране составил одну пятую. Особенно быстрым был рост уровня образования среди женщин. Еще в начале 1970-х годов мужчины во всех возрастных группах в Хельсинки имели более высокое образование, чем женщины. Сегодня уровень образования мужчин превышает уровень образования женщин только в самых старших возрастных группах. В 2003 году в Хельсинки 29% женщин в возрасте от 25 до 34 лет имели законченное высшее образование, в то время как среди мужчин аналогичный показатель составлял 22%.

Благодаря развитой системе образования профессионализм финской молодежи, согласно исследованиям, проведенным в рамках программы PISA Организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР), находится на предельно высоком уровне. Как показали результаты исследований, знания финской молодежи по математике, естественным наукам, ее грамотность, равно как и умение находить решения, являются самыми лучшими.

Хельсинки также получил высокий рейтинг в международных сравнениях уровня образования. Образовательный уровень населения можно считать значительным конкурентным преимуществом Хельсинки и столичного региона в долгосрочной перспективе. Уровень образования населения будет расти и в дальнейшем, в частности, благодаря росту числа выпускников высших профессиональных школ.

Повышение образовательного уровня происходит в основном за счет молодежи. Наиболее образованными являются лица в возрасте 25-34 лет; в 2003 году среди жителей Хельсинки в этой возрастной группе почти 83% имели образование выше основной ступени, в то время как соответствующий показатель среди жителей старше 60 лет составил чуть менее 46%.

О значении и задачах образования

Высокий уровень и качество образования – основные преимущества

Результаты последних исследований и оценок указывают на хорошее состояние и обнадеживающие перспективы развития Хельсинки и прилегающих регионов. Например, лиссабонская рабочая группа, проводившая оценку стратегии роста и занятости, поставила Хельсинки вместе с Мюнхеном и Кембриджем в число лидеров информационной экономики Европы. В проведенном профессором Лео ван ден Бергом сравнительном исследовании предпосылок успешной информационной экономики городов “European Cities in the Knowledge Economy” (EURICUR Erasmus University Rotterdam) также указывается, что Хельсинки обладает прочной профессиональной базой. В исследовании, кроме Хельсинки, участвовало восемь других европейских городов, которых Хельсинки превзошел по многопрофильности профессиональной базы и уровню образования населения. К

tutkimus ja kehittämistoiminnan investoinneista on hieman laskenut (Helsingin seudun T&K – osuus oli 42% v. 2004 ja 48% v. 1995).

Korkea koulutustaso sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan panostus luovat pohjaa kaupungin taloudelliselle roolille

Helsingin sijainti Länsi- ja Keski-Euroopan suuriin markkina-alueisiin nähden on etäinen, mutta etäisyydestä koituvaa haittaa on onnistuttu pienentämään nykyaikaisen kommunikaatioteknologian ja liikenneinfrastruktuurin avulla. Väestön korkea koulutustaso sekä panostaminen tutkimus- ja kehitystoimintaan ja muuhun inhimilliseen pääomaan ovat mahdollistaneet erikoistumisen sellaisiin korkean teknologian tuotteisiin, joissa kuljetuskustannukset markkina-alueille eivät ole keskeinen kilpailutekijä. Elinkeinoelämässä Helsinki onkin vahvasti erikoistunut liike-elämän palveluihin ja rahoitustoimintaan, logistiikkaan ja tukkukauppaan, tutkimus- ja kehittämistoimintaan, korkean teknologian tuotantoon ja palveluihin, kulttuuriin ja vapaa-ajan palveluihin sekä korkeakoulutaseiseen koulutukseen. Esimerkiksi mainospalvelujen, lainopillisten ja taloudellisten konsultointipalveluiden, teleliikenteen ja tietojenkäsittelypalveluiden kaikista työpaikoista 38–50% sijaitsee Helsingissä. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja graafisen teollisuuden työpaikoista lähes kolmasosa sijaitsee pääkaupungissa.

Menestyäkseen globaalissa kilpailussa on Helsinki ja pääkaupunkiseutu yhdessä alueen korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän pyrkinyt tehostamaan uusien innovaatioiden tuottamista ja hyödyntämistä. Tätä tarkoitusta varten on laadittu Helsingin seudun yhteinen innovaatiostrategia, jonka tavoitteena on pääkaupunkiseudun innovaatioympäristön kriittisten rakenteiden uudistaminen ja yhteistoiminnan tehostaminen. Se perustuu seudun (kaupungit), koulutuksen- ja tieteen (yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset), elinkeinoelämän ja valtiovallan rajat ylittävälle yhteistyölle.

Väestön ikääntyminen asettaa haasteita optimistisista odotuksista huolimatta

Helsingin väestö, tuotanto ja työllisyys kasvoivat nopeasti vuosina 1995–2002, ja ennusteiden mukaan kasvu jatkuisi lähitulevaisuudessa joskin hitaampana kuin 1990-luvun jälkipuoliskolla. Suhteellisen positiiviset kasvuodotukset perustuvat useaan tekijään. Helsingin informaatioteknologian klusteri on kilpailukykyinen ja maailmanlaajuisen kysynnän on ennustettu kasvavan. Myös yksityisen palvelusektorin on ennakoitu kasvavan Suomen ja lähialueiden kulutuksen kasvun seurauksena. Lisäksi Venäjän ja Itä-Euroopan uusien EU-maiden voimakkaan talouskasvun odotetaan kasvattavan Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten vientimarkkinoita.

Merkittävän haasteen kaupungin kehitykselle ja koulutusjärjestelmälle asettaa väestön ikääntyminen. Tulevia koulutustarpeita ennakoivien laskelmien mukaan vuosien 2001–2015 aikana Helsingin seudulla työelämästä poistuvien määrä on 237 000, mikä vastaa 37% osuutta vuoden 2000 työllisistä. Samanaikaisesti työmarkkinoille tulevat nuorten ikäluokat pienentyvät. Helsingin yksi merkittävimmistä lähitulevaisuuden haasteista onkin kasvava pula koulutetusta työvoimasta, etenkin ammatillisesta työvoimasta. Aloituspaiikkojen lisäystarve keskittyy etupäässä ammatilliseen peruskoulutukseen sekä ammattikorkeakouluihin yliopistokoulutuksen teknistieteellisten aloituspaiikkojen vastatessa työvoimatarvetta kohtalaisen hyvin. Ammattikouluihin tarvittaisiin

преимуществам Хельсинки было отнесено формирование нового подхода к знаниям. Об этом свидетельствуют, наряду с высоким уровнем и качеством образования, значительные инвестиции в Финляндии в научные исследования и разработки, а также одно из первых мест в Европе по числу патентов на душу населения. Исследование также показало, что состояние экономики региона Хельсинки успешно, несмотря на излишнюю зависимость от кластеров предприятий сферы информационных технологий. Однако, в последнее время научно-исследовательская и опытно-конструкторская деятельность начала несколько перемещаться в другие регионы Финляндии, что привело в стране к некоторому сокращению доли Хельсинки в общем объеме инвестиций в исследования и разработки. Так, доля таких инвестиций в регионе Хельсинки в 2004 году составила 42% по сравнению с 48% в 1995 году.

Высокий уровень образования населения и меры по развитию исследований и разработок создают основу экономического роста города

Хельсинки расположен довольно далеко от крупных рынков Западной и Центральной Европы, однако географическую удаленность удалось компенсировать за счет современных коммуникационных технологий и транспортной инфраструктуры. Высокий уровень образования населения и меры, направленные на развитие исследований и разработок и другого человеческого капитала, дали возможность специализироваться на видах высокотехнологичной продукции, при которых расходы на транспортировку на рынки сбыта не являются основным конкурентным фактором. Экономика Хельсинки успешно специализируется в сфере бизнес-услуг и финансового сектора, логистики и оптовой торговли, научных исследований и разработок, высоких технологий и обслуживания, культуры и рекреационных услуг, а также вузовского образования. Так, например, от 38 до 50% всех рабочих мест в сфере рекламных, юридических, телекоммуникационных и компьютерных услуг, а также финансовых консультационных услуг сосредоточены в Хельсинки. Почти треть рабочих мест в сфере научных исследований и разработок и в полиграфической промышленности находится в столице.

Чтобы быть успешным в условиях глобальной конкуренции, Хельсинки и столичный регион в сотрудничестве с местными вузами, исследовательскими организациями и бизнесом стремятся повысить эффективность создания и использования инноваций. С этой целью составлена единая инновационная стратегия региона Хельсинки, цель которой – реформирование определяющих структур инновационной среды столичного региона и повышение эффективности сотрудничества. Стратегия основана на сотрудничестве организаций образования, науки (университеты, высшие профессиональные школы, исследовательские организации), бизнеса и государственного управления региона (городов).

Старение населения ставит новые задачи несмотря на оптимистические ожидания

В 1995–2002 годах численность населения, объемы производства и занятость в Хельсинки росли быстро, причем согласно прогнозам рост продолжится и в ближайшем будущем, хотя и более низкими темпами, чем во второй половине 1990-х годов. Позитивные

vuoteen 2015 mennessä vuosittain jopa 1500 aloituspaikkaa täydentämään ja korvaamaan poistuvaa työvoimaa.

Koulutustarjonta Helsingissä

Helsingin yleissivistävät koulut

Vuonna 2003 Helsingissä oli yhteensä 190 yleissivistävää koulua, joiksi luetaan peruskoulut, lukiot ja aikuislukiot. Suurin osa yleissivistävästä koulutuksesta tapahtuu 162 kaupungin koulussa. Tämän lisäksi Helsingissä on 6 valtion ja 22 yksityistä koulua. Kaupungin kouluista oli suomenkielisiä 134 ja ruotsinkielisiä 28. Helsingissä sijaitsee myös joitakin erikoiskouluja mm. vieraskieliset koulut. Oppilaita Helsingin yleissivistävissä kouluissa oli yhteensä 21 500.

Lukio-opetusta antoi vuonna 2003 Helsingissä 47 oppilaitosta, joista 7 oli aikuislukioita. Helsingin lukioissa opiskeli 16 500 oppilasta, joista aikuislukioiden opiskelijoita oli 2 900.

Ammatillinen koulutus

Käsitteellä ammatillinen koulutus viitataan toisen asteen ammatillisiin perustutkintoihin, opistoasteen tutkintoihin ja ammatillisen korkea-asteen tutkintoihin johtavaan tai valmistavaan koulutukseen.

Vuonna 2003 Helsingissä toimi 41 toisen asteen ammatillista koulutusta antavaa oppilaitosta, joissa opiskeli lähes 20 000 opiskelijaa. Koulutusta järjestettiin seitsemällä eri koulutusalueella, joista suosituimpia olivat kaupan ja hallinnon sekä tekniikan ja liikenteen alat. Edellisellä opiskeli 35 ja jälkimmäisellä 31% toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoista.

Lisäksi ammatillista koulutusta oli tarjolla oppisopimuskoulutuksena, jonka järjestäjiä oli vuonna 2003 Helsingissä yhteensä 11. Koulutukseen osallistui 7856 henkilöä, joista ammatilliseen peruskoulutukseen osallistui 3307 ja lisäkoulutukseen 4549.

Ammattikorkeakoulut

Helsingissä toimii kuusi ammattikorkeakoulua, joissa annetaan koulutusta kuudella eri opintoalalla yli 200 koulutusohjelmassa. Opiskelijamäärältään suurin opintoala on kaupan ja hallinnon ala, jonka vajaan 7 000 opiskelijaa muodostivat 38 prosentin osuuden kaupungin 18 000 ammattikorkeakouluopiskelijasta vuonna 2003. Muita suuria opintoaloja olivat sosiaali- ja terveysala sekä tekniikan ja liikenteen ala, joista edellä mainitulla alalla opiskeli 26 ja jälkimmäisellä 21 prosenttia Helsingin ammattikorkeakoulujen opiskelijoista.

Yliopistot ja tutkijakoulutus

Suomen 20 yliopistosta yhdeksän sijaitsee pääkaupunkiseudulla. Helsingissä sijaitsee maan suurin ja monialaisin yliopisto, Helsingin yliopisto, kaksi kauppakorkeakoulua ja neljä taidekorkeakoulua. Helsingin metropolialueeseen kuuluvassa Espoossa sijaitsee lisäksi Teknillinen korkeakoulu. Vuonna 2003 pääkaupunkiseudun yliopistoissa opiskeli 61 000 opiskelijaa eli liki 37% koko maan yliopisto-opiskelijoista. Opetusta oli tarjolla 18 opintoalalla. Suurin oli teknistieteellinen

ожидания основаны на нескольких факторах. Хельсинкские предприятия сферы информационных технологий являются конкурентоспособными, при этом предполагается рост мирового спроса в данном секторе. Прогнозируется также рост сектора частных услуг вследствие увеличения потребления в Финляндии и соседних регионах. Кроме того, ожидается, что активизация экономического роста в России и в недавно вступивших в ЕС странах Восточной Европы приведет к увеличению экспорта компаний, расположенных в регионе Хельсинки.

Большую проблему в развитии города и системы образования составляет старение населения. Согласно расчетам будущих потребностей в сфере образования в 2001–2015 годах число уходящих с рынка труда в регионе Хельсинки составит 237,0 тыс. человек, что соответствует 37% от всего занятого населения в 2000 году. Одновременно численность приходящей на рынок труда молодежи сократится. Одной из самых больших задач, стоящих перед Хельсинки, является решение проблемы растущей нехватки высококвалифицированной рабочей силы, особенно профессиональной. Потребность в увеличении числа учебных мест наблюдается, прежде всего, в профессиональных училищах и высших профессиональных школах, в то время как число университетских мест для обучения по научно-техническим специальностям вполне соответствует потребностям. В высших профессиональных школах к 2015 году потребовалось бы создать до 1,5 тыс. учебных мест, чтобы обеспечить замену тем, кто уйдет с рынка труда.

Выбор образования

Общеобразовательные школы

В 2003 году в Хельсинки было 190 общеобразовательных школ, к которым относятся основные школы, гимназии и гимназии для взрослых. Большая часть обучения осуществляется в 162 муниципальных школах, из которых 134 являются финноязычными, 28 – шведоязычными. Помимо этого в Хельсинки имеется 6 государственных и 22 частные школы. В Хельсинки действует также ряд специализированных школ, в частности, школы с обучением на иностранных языках. Всего в общеобразовательных школах Хельсинки обучалось 21,5 тыс. учеников.

В 2003 году гимназическое обучение в Хельсинки осуществлялось в 47 учебных заведениях, включая 7 гимназий для взрослых. В них насчитывалось 16,5 тыс. учащихся, 2,9 тыс. из которых обучались в гимназиях для взрослых.

Профессиональное образование

Под профессиональным образованием понимается образование, направленное на получение базовой специальности второй ступени, специальности на уровне профессионального училища и специальности высшей ступени (на уровне вуза).

В 2003 году в Хельсинки действовало 41 профессиональное учебное заведение второй ступени, в которых обучалось почти 20,0 тыс. человек. Обучение было организовано по семи различным областям знаний, из которых наибольшей популярностью пользовались бизнес и управление, доля учащихся в области бизнеса составила 35% от общего числа

koulutusala, jonka 12 000 opiskelijaa muodostivat runsaat 23% pääkaupunkiseudun perustutkinto-opiskelijoista.

Myös tutkijakoulutuksen puolella teknistieteellinen ala oli suurin; sen 2 500 tutkijakoulutusasteen opiskelijaa muodostivat yli 28% alueen jatko-opiskelijoista. Pääkaupunkiseudun yliopistoissa oli kaikkiaan 9 500 jatko-opiskelijaa, joista naisia oli liki 50%. Kaikkiaan 41% koko maan jatko-opiskelijoista harjoitti opintojaan pääkaupunkiseudulla.

Suoritettujen tohtorin ja lisensiaatin tutkintojen määrä on kasvanut voimakkaasti viime vuosikymmeninä. Vuonna 1980 suoritettiin Suomessa 249 ja vuonna 1990 1 032 tohtorin- ja lisensiaatin tutkintoa. Vuonna 2000 suoritettujen tieteellisten jatkotutkintojen määrä oli jo 1 904. Vuonna 2003 jatkotutkintoja suoritettiin 1 838, joista pääkaupunkiseudun yliopistoissa suoritettuja oli liki 44%.

Pääkaupunkiseudulla sijaitsee huomattavia yliopistojen ulkopuolisia tutkimusyksiköjä esim. VTT, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT), Stakes. Lisäksi alueen yritykset tekevät merkittävästi tutkimus- ja kehittämistyötä; tällä hetkellä yritysten osuus tutkimus- ja kehittämistoiminnan sijoituksista onkin suurempi kuin julkisen sektorin osuus. Yliopistojen läheisyyteen on myös syntynyt pienten ja keskisuurten korkean teknologian yritysten ryppäitä.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kansainvälinen toiminta

Korkeakoulutus ja tutkimus sekä osaava työvoima ovat kansallisen innovaatiojärjestelmän kannalta keskeisessä osassa, ja Helsingin yliopistot ja ammattikorkeakoulut kilpailevat globaaleilla markkinoilla niin opiskelijoista, opettajista kuin tutkimusrahoituksestakin. Yliopistojen toiminnan keskeinen haaste on tutkimuksen tason kohottaminen ja ylläpitäminen. Tähän tavoitteeseen pyrittäessä ovat hyvät tutkijat tärkein resurssi ja yliopistoille onkin tärkeää rekrytoida kansainvälisen tason huipputaajia Suomeen. Myös ulkomailta tulevat perusopiskelijat ovat yliopistoille tärkeitä, sillä opiskelijoiden rekrytointi muodostaa tärkeän väylän myös myöhemmin tapahtuvalle työvoiman rekrytoinnille.

Ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä on Suomessa noussut viime vuosina huomattavasti. Vuonna 1999 oli ulkomaalaisia opiskelijoita koko maan yliopistoissa yhteensä 3 473, mikä oli yli kaksinkertainen määrä vuoteen 1990 verrattuna. Vuonna 2003 pääkaupunkiseudun ulkomaalaisten yliopisto-opiskelijoiden määrä oli 2 264. Maanosittain tarkasteltuna eniten ulkomaalaisia opiskelijoita, yli 56%, on tullut muista Euroopan maista. Seuraavina ovat Aasia ja Afrikka.

Myös yliopistoista ulkomaille lähteneiden suomalaisten vaihto-opiskelijoiden määrä on kasvanut viime vuosina. Opiskelijoiden kansainvälisen liikkuvuuden ohella yliopistojen kansainväliseen toimintaan kuuluu tutkija- ja opiskelijavaihto. Vuonna 2003 pääkaupunkiseudun yliopistoissa työskenteli vajaa 500 ulkomaalaisista yliopistoista vierailevaa tutkijaa ja opettajaa.

получающих образование второй ступени, а также технические специальности и специальности транспорта, доля учащихся – 31%. Кроме того, профессиональное образование можно было получить по ученическому договору. Всего в 2003 году в Хельсинки насчитывалось 11 организаций, осуществляющих такой вид обучения. В обучении участвовало 7 856 человек, из которых базовое профессиональное обучение проходило 3 307 человек и дополнительное обучение – 4 549 человек.

Высшие профессиональные школы

В Хельсинки действует 6 высших профессиональных школ, в которых осуществляется обучение по шести различным областям знаний более чем по 200 учебным программам. Крупнейшей такой областью является бизнес и управление; в 2003 году по этому направлению обучалось 7,0 тыс. студентов или 38% общей численности обучающихся в высших профессиональных школах. Другими крупными направлениями были социальное обеспечение и здравоохранение, а также техника и транспорт, по которым обучались, соответственно, 26% и 21% студентов высших профессиональных школ Хельсинки.

Университеты и аспирантура

Девять из 20 университетов Финляндии расположены в столичном регионе. В столице находится самый крупный и многопрофильный университет страны – Хельсинкский университет, две высших школы экономики и четыре высших школы искусства. В городе Эспоо, входящем в столичный регион, действует также Технологический университет. В 2003 году в университетах столичного региона насчитывалось 61,0 тыс. студентов, или 37% от общего числа студентов финских университетов. Обучение проводилось в 18 областях знаний, крупнейшей из которых была научно-техническая – 12,0 тыс. студентов, или 23% студентов столичного региона, обучающихся на получение первой научной степени.

В аспирантуре научно-технические дисциплины также были наиболее популярными; среди 2,5 тыс. аспирантов свыше 28% продолжали учебу в данной области. Всего в университетах столичного региона последипломное обучение проходило 9,5 тыс. студентов, из которых почти 50% составили женщины. На столичный регион приходился 41% общего числа студентов страны, проходящих последипломное обучение.

За последние десятилетия значительно выросло количество присвоенных степеней доктора и лицензиата. В 1980 году в Финляндии было присвоено 249, в 1990 году – 1 032 степени доктора и лицензиата, в 2000 году – 1 904, в 2003 году – 1 838, из которых почти 44% пришлось на университеты столичного региона.

В столичном регионе находятся важные, не входящие в университеты, исследовательские структуры, например, Государственный центр технических исследований (VTT), Государственный центр экономических исследований (VATT), Центр исследований и развития социального обеспечения и здравоохранения (Stakes). Кроме того, компании региона вносят значительный вклад в научные исследования и разработки. Так, в настоящее время доля инвестиций частного сектора, направленных на эти цели, превышает долю таких инвестиций государственного сектора. Вокруг университетов возникли также группы малых и средних предприятий высоких технологий.

Helsinki kulttuurikaupunkina

Kulttuuri ja sen merkitys kaupungeille

Kaupunkien tärkeäksi menestystekijäksi on nähty kyky houkutella innovatiivisia uusia yrityksiä ja tietotyöläisiä kaupunkiin. Tämä edellyttää korkean elämänlaadun ja ammatillisten mahdollisuuksien ohella monipuolista kaupunkielämää vapaa-ajan viettomahdollisuuksineen. Tutkimuksen mukaan Helsinki pärjää hyvin elämänlaatumittareilla tarkasteltuna, mutta vilkkaan ja vaihtoehtoja tarjoavan kaupunkielämän suhteen monet muut eurooppalaiset kaupunkialueet koetaan houkuttelevammiksi.

Helsinki on Suomen mittakaavassa merkittävä taiteen ja kulttuurin tapahtumapaikka. Helsingin 12 teatteria, taide- ja historialliset museot ja näyttelyt, 6 sinfoniaorkesteria, ooppera ja baletti sekä lukuisat elokuvateatterit, festivaalit ja kaupunginosatapahtumat tarjoavat jokaiselle jotakin.

Helsinkiiläisten suosituimmat taide- ja kulttuuriharrastukset ovat elokuvat, taidenäyttelyt ja museot sekä konsertit ja teatterissa käynnit, joita kaikkia noin puolet pääkaupunkiseudun asukkaista oli vuonna 2002 harrastanut. Euroopan kaupunkien välisessä vertailussa Helsinki pärjää mainiosti ja sijoittuu sekä kulttuurin ja taiteen tarjonnan että kysynnän mittareilla kaupunkien keskivaiheille. Poikkeuksena kirjastojen käyttö, joka Helsingissä kuten Suomessa yleensäkin on Euroopan huippuluokkaa.

Myös kulttuuriteollisuus ja sen taloudellinen merkitys ovat kasvamassa mm. taide- ja kulttuurituotteiden ja palveluiden lisääntyvän kysynnän ja jakelukanavien muutoksen seurauksena. Vuonna 2001 oli kulttuurialan yritysten liikevaihto Helsingissä liki 4,8 miljardia euroa, 9,2% kaikkien alojen liikevaihdosta. Koko maassa kulttuurialan osuus liikevaihdosta oli 4,4%, ja alan taloudellinen merkitys onkin Helsingissä suhteellisen suuri. Alan Helsingin liikevaihto kattaa noin 40% koko maan kulttuurialan liikevaihdosta ja henkilöstö noin 38% koko maan vastaavasta. Kulttuurialojen työpaikkoja oli Helsingissä vuoden 2001 lopussa 31 788 ja niiden osuus kaikista työpaikoista oli 8,5%.

Muotoilun, musiikin ja taidekoulutuksen keskus

Hyvä esimerkki taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti merkittävästä kulttuurialan ilmiöstä on suomalainen muotoilu. Suomi on arvioitu New Zealand Institute of Economic Research – tutkimuslaitoksen selvityksessä muotoilun johtavaksi hyödyntäjäksi 25 kansantalouden joukossa, ja muotoiluosaamisen käytöstä teollisuuden tuotekehitysprosesseissa löytyykin Suomen perinteisesti korkeaa teknologisen osaamisen tasoa täydentävä ja kansainvälistä kilpailukykyä vahvistava panostus.

Teknologia-, osaamis- ja innovaatiokeskustoiminta on Suomessa osoittautunut onnistuneeksi tutkimustiedon siirron kanavaksi erityisesti pienen ja keskisuuren teollisuuden tarpeisiin. Muotoiluosaamisen välittämiseksi yrityksille on Helsingin Arabianrantaan kasvamassa muotoilun, median ja taiteen kaupunginosa jossa sijaitsevan Taideteollisen korkeakoulun muotoilun osasto osallistuu muotoilun ylimmän opetuksen ja tutkimuksen lisäksi alan taloudellisen ja teollisen kilpailukykyyn kehittämiseen.

Helsinki on myös merkittävä musiikkikaupunki alan koulutuksen ja musiikkitarjonnan suhteen. Kaupungissa toimivat mm. Helsingin kaupungin orkesteri ja Radion sinfoniaorkesteri,

Международная деятельность высших учебных заведений

Высшее образование, исследовательская деятельность и квалифицированная рабочая сила занимают центральное место в национальной системе инноваций, при этом университеты и высшие профессиональные школы Хельсинки успешно конкурируют на мировом рынке как за привлечение студентов и преподавателей, так и за получение грантов. Основной задачей деятельности университетов является повышение и поддержание уровня исследований. Высокопрофессиональные исследователи являются важнейшим ресурсом, поэтому для университетов очень важно привлечение специалистов международного уровня на работу в Финляндию. Иностранцы студенты, приезжающие в Финляндию учиться на получение первой научной степени, также важны для университетов, так как прием иностранных студентов создаст важный источник для найма рабочей силы в будущем.

Количество иностранных студентов в Финляндии заметно возросло за последние годы. В 1999 году их число в целом по стране составило 3 473, что больше чем вдвое по сравнению с 1990 годом. В 2003 году число иностранных студентов университетов столичного региона составило 2 264 человека. В географическом отношении больше всего студентов, свыше 56%, прибывает из других стран Европы. За Европой следуют Азия и Африка.

За последние годы выросло также количество финских студентов, выезжающих учиться за границу в рамках обмена студентами. Наряду с миграцией студентов международная деятельность университетов включает обмен исследователями и студентами. В 2003 году в университетах столичного региона работало почти 500 приглашенных исследователей и преподавателей из иностранных университетов.

Хельсинки как культурный город

Культура и ее значение для городов

Важнейшим фактором успешного развития городов является способность привлекать новые инновационные компании и специалистов по информационным технологиям. Этому способствует высокое качество жизни, наряду с возможностью реализации профессиональных знаний и навыков, разнообразная городская жизнь, включая условия для досуга и отдыха. Согласно исследованиям, Хельсинки занимает высокие позиции по показателям качества жизни, однако с точки зрения оживленности и разнообразия городской жизни многие другие европейские города являются более привлекательными.

В масштабах страны Хельсинки является крупным центром культуры и искусства. Каждый может найти себе что-нибудь по вкусу из того, что предлагают в столице: 12 театров, музеи искусства и истории, выставки, 6 симфонических оркестров, опера и балет, а также множество кинотеатров, фестивалей и районных мероприятий.

Наибольшей популярностью среди жителей Хельсинки пользуются кино, музеи и художественные выставки, концерты и театры, которые в 2002 году посетило около половины жителей столичного региона. В рейтинге европейских городов Хельсинки выглядит весьма достойно, и по спросу и предложению в области культуры и искусства занимает в нем среднее место. Исключением является показатель пользования

kamariorkesteri Avanti! sekä Suomen kansallisooppera. Suurten orkesterien lisäksi Helsingissä toimii lukuisia kamarimusiikkikokoonpanoja.

Helsinki on myös populaarimusiikin keskus, josta käsin monet merkittävät taiteilijat, yhtyeet, tuotantotoimistot, levy-yhtiöt, mediat ja etujärjestöt vaikuttavat. Kaupungissa pitää majaa mm. Suomen ulkopuolellakin taajaan esiintyvä Umo Jazz Orchestra, joka lukeutuu maailman big bandien parhaimmiston.

Myös musiikkialan koulutusta on tarjolla laajasti. Kaupungissa toimii 14 musiikkikoulua ja -opistoa, jotka tarjoavat musiikin harrastetavoitteista perusopetusta antaen samalla opiskelijoilleen valmiuksia mahdollista alan ammatillista koulutusta varten. Musiikkialan ammatilliseen perustutkintoon johtavaa koulutusta tarjoavat klassisen musiikin opetukseen keskittyvä Helsingin konservatorio sekä afroamerikkalaiseen rytmimusiikkiin erikoistunut Pop & Jazz Konservatorio. Ammattikorkeakoulutasoista musiikkikoulutusta tarjoaa Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, alan akateemista koulutusta ja tutkimusta puolestaan harjoittaa Euroopan suurimpiin musiikkiyliopistoihin lukeutuva Sibelius-Akatemia.

Kaikki Suomen neljä taideyliopistoa - taideteollinen korkeakoulu, Sibelius-Akatemia, teatterikorkeakoulu ja kuvataideakatemia sijaitsevat Helsingissä.

Kulttuurialan ammattikorkeakouluopiskelijoita on pääkaupunkiseudulla ja koko maassa eniten viestintä- ja kuvataidealalla, tutkintoja puolestaan käsi- ja taideteollisuuden alalla.

Kaupungissa on myös muutama varsinaisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella toimiva kuvataiteilijan ammattiin valmistavaa opetusta antava yksityinen taidekoulu.

Kirjastot ja kaupunkitapahtumat tuovat runsasta kulttuuritarjontaa asukkaiden ulottuville

Helsingin kulttuuritarjontaa luonnehtivat perinteisten taide- ja koulutusinstituutioiden lisäksi lukuisat kaupunkitapahtumat ja festivaalit, joiden rooli kaupungin kulttuurikentän rikastajina on keskeinen. Kaupunkitapahtumien ohessa kulttuuria ja taidetta asukkaiden lähelle tuovat kolme kaupungin omistamaa esikaupunkeihin sijoittuvaa monipuolista kulttuuriohjelmaa tarjoavaa alueellista kulttuurikeskusta sekä lukuisat kirjastot.

Suomalaiset ovat EU-maiden asukkaista ahkerimpia kirjastojen käyttäjiä, kirjojen lukemisessa ensimmäinen sija jaetaan ruotsalaisten kanssa. Myös kirjojen tuotannossa asukasta kohden Suomi sijoittuu maailman kärkeen, ja yleiset kirjastot ovatkin maassa eniten käytetty kulttuuripalvelu. Vuonna 2004 maan yleisissä kirjastoissa tehtiin yhteensä 109,7 miljoonaa lainausta, joista Helsingissä 10,2 miljoonaa.

библиотеками, который является самым высоким в Европе как по Хельсинки, так и по Финляндии в целом.

Наблюдается рост культурной индустрии и ее роли в экономике, что вызвано, в частности, растущим спросом на продукты и услуги искусства и культуры и изменением в каналах их распределения. В 2001 году оборот предприятий культуры в Хельсинки составил почти 4,8 миллиардов евро, или 9,2% от общего оборота организаций. Число рабочих мест в отрасли культуры составило в конце 2001 года 31 788, что соответствовало 8,5% от общего числа рабочих мест по Хельсинки. По стране доля оборота организаций культуры составила 4,4%, при этом показатель Хельсинки составляет около 40% от общего оборота отрасли по Финляндии, количество занятых – около 38% от показателя по стране.

Центр дизайна, музыки и художественного образования

Хорошим примером экономически и общественно значимого культурного явления является финский дизайн. Согласно оценке Новозеландского института экономических исследований (New Zealand Institute of Economic Research) Финляндия лидирует в использовании дизайна среди 25 национальных экономик. В промышленных разработках продукции наглядно виден вклад финских дизайнеров, который еще больше повышает традиционно высокий уровень технологического ноу-хау и укрепляет международную конкурентоспособность страны.

Деятельность центров разработки технологий, ноу-хау и инноваций оказалась в Финляндии успешной во внедрении результатов исследований, особенно для малого и среднего бизнеса. Для передачи компаниям ноу-хау в области дизайна район Арабианранта в Хельсинки постепенно трансформируется в городской район дизайна, СМИ и искусства, где располагается также отделение дизайна Университета искусства и дизайна, которое наряду с образовательной и исследовательской деятельностью участвует в повышении экономической и промышленной конкурентоспособности отрасли.

Хельсинки – это и крупный город с точки зрения получения музыкального образования и предлагаемого им выбора музыкальных событий. В городе действуют, в частности, Хельсинкский городской оркестр и Симфонический оркестр радио Финляндии, камерный оркестр «Аванти», а также Финская национальная опера. Помимо крупных оркестров в столице действуют многочисленные ансамбли камерной музыки.

Хельсинки является также центром популярной музыки, где сосредоточены известные артисты, группы, развлекательные агентства, студии звукозаписи, СМИ и профессиональные организации. Хельсинки является домом, в частности, для часто гастролирующего за рубежом «Umo Jazz Orchestra», который считается одним из лучших в мире биг-бэндов.

Выбор музыкального образования также широк. В городе работает 14 музыкальных школ и училищ, осуществляющих базовую подготовку для тех, кто занимается музыкой как хобби, готовя при этом к возможному профессиональному обучению. Обучение музыкальным специальностям базового уровня предлагают Хельсинкская консерватория, специализирующаяся на классической музыке, и Консерватория «Pop & Jazz», специализирующаяся на афроамериканской ритмической музыке. Музыкальные специальности на уровне высшего профессионального образования предлагает

Lähteet

- AMKOTA -tietokanta. Opetusministeriö.
Culminatum Ltd Oy, Yhdessä huipulle, Helsingin seudun innovaatiostrategia, 2005
<http://www.culminatum.fi/>
Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja 2005. Helsingin kaupunki, tietokeskus.
Helsinki Regional Economy, A Dynamic City in the European Urban Network, City of Helsinki, Statistics 2005:23, <http://www.hel2.fi/tietokeskus/eng/index.html>
KOTA -tietokanta. Opetusministeriö.
Kulttuuri ja taide Helsingissä 2004. Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Tilastoja 2005:3.
Kuvataideakatemia. www.kuva.fi.
Laakso Seppo. Helsingin seudun aluetalous eurooppalaisesta näkökulmasta. Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Kvartti 4/04.
Laakso Seppo ja Kostianen Eeva. The Regional Economy of Helsinki from a European perspective. Helsingin kaupungin tietokeskus, tilastoja 2004:17.
Leo van den Berg, Peter M.J. Pol, Willem van Windenja Paulus Woets. Helsinki in the knowledge economy. Quarterly 2004:3.
Manninen Asta. Helsinki ja Helsingin seutu – millä kehitysuralla? Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Kvartti 4/04.
Montén Seppo. Koulutus – Työvoima. Helsingin kaupunki, tietokeskus. Tutkimuksia 2005:3.
Montén Seppo. Työvoimatarve ja -tarjonta Helsingin seudulla. Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Kvartti 1/05.
Oppiva Helsinki. Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Tilastoja 2001:21.
Puustinen-Hopper Kaisa. Ulkomaiset tutkijat arvostavat suomalaisia tutkimusympäristöjä. Korkeakoulutieto, 2005:3.
Sibelius-Akatemia. www.siba.fi.
Tutkijankoulutukseen uutta tehoa. Tietopisto 12/01.
Valtioneuvoston periaatepäätös muotoilupolitiikasta 15.6.2000.
Wilhelmsson Thomas. Kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkimusyliopiston haasteita. Korkeakoulutieto, 2005:3.
Äikäs Timo. Helsingiläisten koulutustaso nousnut ripeästi. Helsingin kaupunki, Tietokeskus. Kvartti 1/05.

Хельсинкская высшая профессиональная школа «Stadia», в то время как академическим образованием и исследовательской деятельностью занимается Академия Сибелиуса – один из крупнейших музыкальных университетов Европы.

Все четыре художественных университета Финляндии – Университет искусства и дизайна, Академия Сибелиуса, Театральная академия и Академия изобразительного искусства располагаются в Хельсинки.

Среди получающих высшее профессиональное образование в области культуры наибольшую группу как в столичном регионе, так и в целом по стране образуют студенты, изучающие связи с общественностью и изобразительное искусство, в то время как по количеству присвоенных научных степеней лидируют ремесленные и художественные знания.

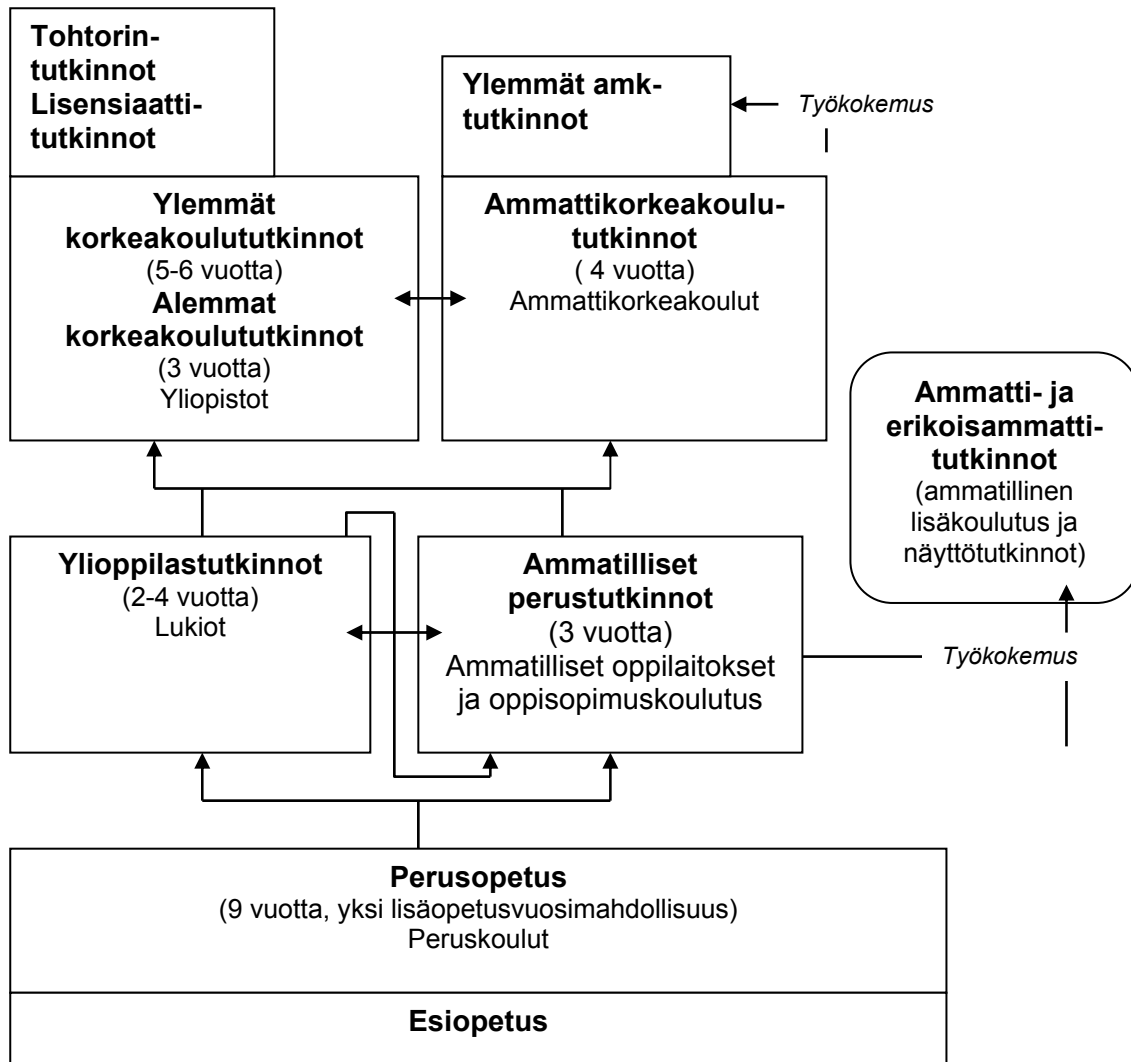
В городе действует также несколько не входящих непосредственно в систему образования частных художественных школ, готовящих художников.

Библиотеки и городские мероприятия предлагают богатый культурный выбор жителям

Наряду с традиционными художественными и образовательными институтами культурную программу в Хельсинки предлагают многочисленные городские мероприятия и фестивали, которые играют центральную роль в культурном обогащении города. Культурный выбор жителей еще больше дополняют три принадлежащих Хельсинки культурных центра, предлагающие разнообразную программу в пригородах, а также многочисленные библиотеки.

Финны являются самыми активными пользователями библиотек среди жителей стран ЕС, разделяя со шведами первое место по чтению книг. По выпуску книг на душу населения Финляндия также занимает ведущее место в мире, причем общедоступные библиотеки действительно являются самым активно используемым видом культурных услуг. Всего в 2004 году в таких библиотеках было выдано 109,7 миллиона книг и других материалов, из них в Хельсинки 10,2 миллиона.

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В ФИНЛЯНДИИ

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Yleissivistävä perusopetus

Kaikki Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Oppivelvollisuus alkaa syyslukukauden alussa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta ja päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 10 vuotta. Ennen oppivelvollisuuden alkua suurin osa kuusivuotiaista lapsista osallistuu vapaaehtoiseen esiopetukseen. Esiopetuksen jälkeen lapsi aloittaa peruskoulun, jonka jälkeen on mahdollista jatkaa lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa. Peruskoulu on kestoaltaan yhdeksänvuotinen yleissivistävää perusopetusta antava yhtenäiskoulu. Joissakin peruskouluissa on lisäksi vapaaehtoinen kymmenes luokka.

Toisen asteen koulutus

Toisen asteen koulutukseen sisältyvät lukiokoulutus sekä ammatillisiin perustutkintoihin johtava ja valmistava koulutus. **Lukio** on yleissivistävä koulu, joka valmistaa opintojen jatkamiseen korkeakouluissa tai ammatillisten oppilaitosten ylioppilasohjaisilla linjoilla. Lukiot ovat kurssimuotoisia ja pääosin luokattomia, ja 2-4 vuotta kestävien opintojen aikana tai niiden päätteeksi suoritetaan yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin tuottava ylioppilastutkinto.

Ammatillinen peruskoulutus voi olla peruskoulu- tai ylioppilasohjaista. Joillakin aloilla on myös mahdollista suorittaa lukio ja ammatillinen tutkinto samanaikaisesti. Ammatillisen tutkinnon suorittamisaika on kolme vuotta. Tutkinnon suorittaminen on mahdollista myös oppisopimuskoulutuksena.

Korkea-asteen koulutus

Korkea-asteen koulutukseen kuuluvat ammattikorkeakoulutus sekä yliopisto-, tiede- ja taidekorkeakoulukoulutus.

Ammattikorkeakoulut muodostavat tiede- ja taidekorkeakoulujen rinnalla toimivan korkeakoulusektorin, jolla annettavan korkeakoulutasoisen koulutuksen lähtökohdat ovat työelämässä ja sen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Ammattikorkeakoulujärjestelmää alettiin kehittää 1990-luvun alussa ja se vakiinnutettiin 1.8.2000. Ammattikorkeakouluissa tutkinnon suorittaminen kestää 3-4,5 vuotta. Ammattikorkeakoulu tarjoaa jatkokoulutusväylän lukion käyneille ja ammatillisen perustutkinnon suorittaneille. Ammattikorkeakouluissa suoritetaan ammatillisesti suuntautunut alempi ja ylempi korkeakoulututkinto.

Yliopistot ovat tieteellisesti suuntautuneita korkean asteen oppilaitoksia, joissa suoritetaan alempi ja ylempi korkeakoulututkinto. Alempi korkeakoulututkinto vaatii 3-4 vuoden opiskelua, ylempään korkeakoulututkinnon suorittamiseen kuluu 4-6 vuotta. Jatkotutkintoja ovat lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot.

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В ФИНЛЯНДИИ

Общеобразовательное обучение

Каждый ребенок, постоянно проживающий в Финляндии, обязан получить среднее образование. Обучение в средней школе начинается с наступлением осеннего семестра в год достижения ребенком 7 лет и заканчивается при завершении школьной программы или по истечении 10 лет с момента достижения школьного возраста. До начала обязательного обучения большая часть детей в возрасте 6 лет проходит подготовительное обучение, которое не является обязательным. После подготовительного обучения ребенок начинает обучаться в основной школе, после окончания которой он может продолжить учебу в лицее или профессиональном училище. Основная школа имеет единую девятилетнюю общеобразовательную программу обучения. В некоторых школах есть также факультативный десятый класс.

Образование второй ступени

К образованию второй ступени относятся лицеи, а также учебные заведения, осуществляющие базовую профессиональную подготовку. **Лицей** – это общеобразовательная школа, которая готовит учащихся для продолжения учебы в вузах или в профессиональных училищах по программам для выпускников лицеев. В лицеях обучение осуществляется в виде курсов и чаще всего без образования классов, при этом в течение 2-4-летнего обучения или по его окончании сдается студенческий экзамен, дающий право поступать в вузы.

Базовое профессиональное образование можно получить, пройдя обучение по программам для выпускников основной школы или лицея. В некоторых областях имеется возможность окончить лицей и получить специальность одновременно. Обучение по специальности длится три года. Получить специальность можно также по ученическому договору с работодателем.

Образование высшей ступени

К системе образования высшей ступени относятся высшие профессиональные учебные заведения, а также университеты, научные и художественные вузы.

Высшие профессиональные учебные заведения образуют наряду с научными и художественными вузами действующий сектор высшего образования, в котором обучение отвечает требованиям трудовой жизни и взаимодействует с ней. Система высшего профессионального образования начала развиваться в начале 1990-х годов, и была окончательно утверждена 1 августа 2000 года. Учеба в высших профессиональных учебных заведениях длится от 3-х до 4,5 лет. В высшем профессиональном учебном заведении могут продолжить учебу те, кто окончил лицей или имеет базовое профессиональное

Suomen tutkijakoulutusjärjestelmä uudistui vuoden 1995 alusta, jolloin nykyinen tutkijakoulutusjärjestelmä otettiin käyttöön. Tutkijakoulutusjärjestelmän keskeisenä tavoitteena on tutkijankoulutuksen laadun ja suunnitelmallisuuden lisääminen, väitöskirjatyöhön käytettävän ajan lyhentäminen, tutkimusryhmien yhteistyön tehostaminen ja kansainvälisen koulutus- ja tutkimusyhteistyön lisääminen. Opiskelu tutkijakoulussa on päätoimista ja palkallista. Yliopistollisen jatkotutkinnon voi kuitenkin suorittaa myös ilman tutkijakouluun osallistumista joko päätoimisesti tai työn ohessa.

Vapaan sivistystyön oppilaitokset

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat kansalais- ja kansanopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset ja kesäyliopistot. Kansalais- ja kansanopistot sekä työväenopistot antavat kurssimuotoista ammatillista perus- ja lisäkoulutusta, peruskoulu- ja lukio-opetusta sekä avointa korkeakouluopetusta.

образование. В высших профессиональных учебных заведениях можно получить профессионально ориентированную степень бакалавра и магистра.

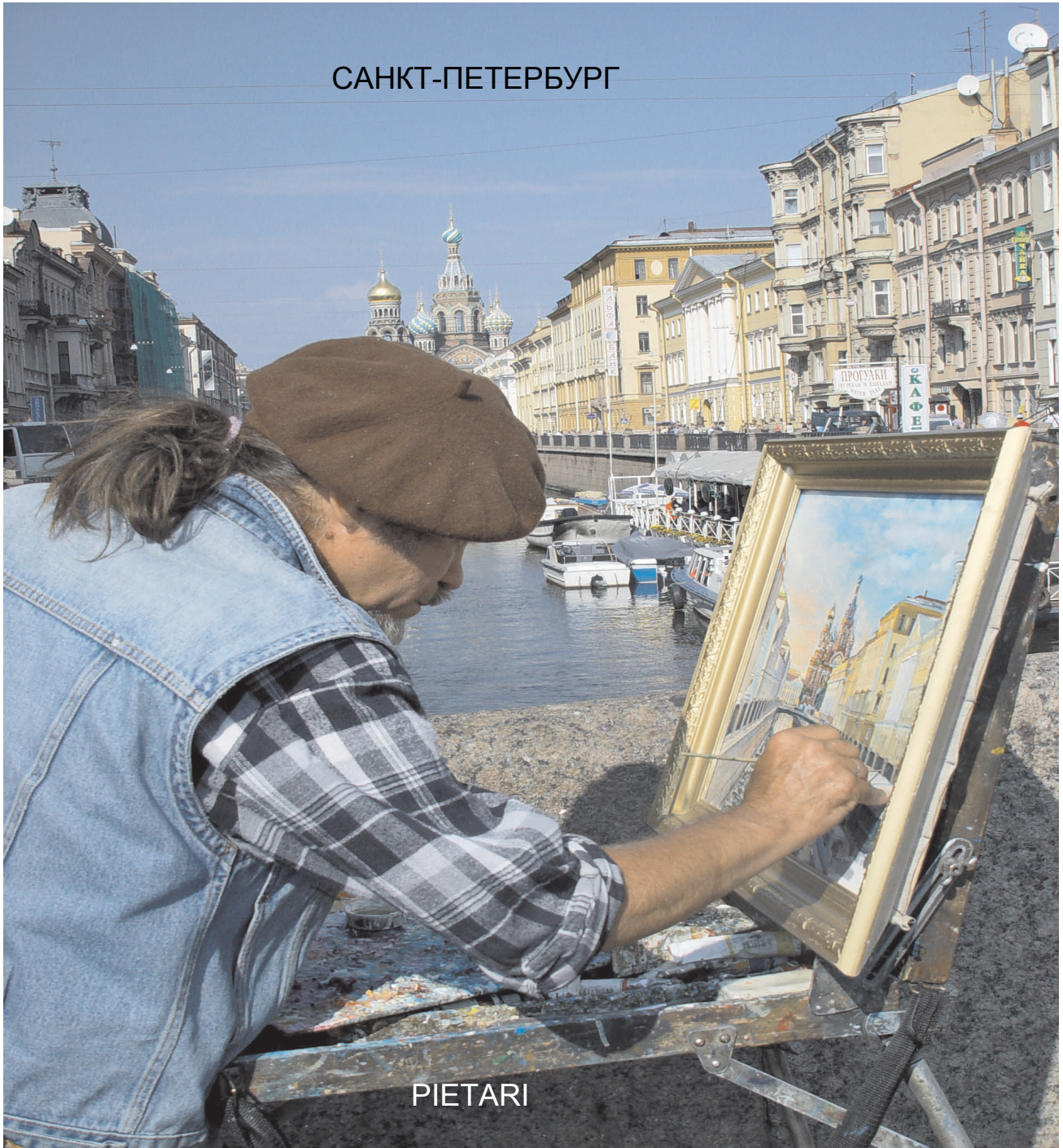
Университеты являются академически ориентированными учебными заведениями высшей ступени. В системе высшего образования присваиваются первая ученая степень (бакалавр) и вторая ученая степень (магистр), в системе последипломного образования – степени лицензиата и доктора. Степень бакалавра требует 3-4 года обучения, на получение степени магистра уходит от 4-х до 6 лет.

Аспирантура в Финляндии начала реформироваться с начала 1995 года с вводом в действие новой системы подготовки исследователей. Главной целью аспирантуры является улучшение качества и плановости подготовки, сокращение времени на написание диссертации, повышение эффективности взаимодействия между исследовательскими группами и расширение международного сотрудничества в области образования и научных исследований. Учеба в аспирантуре приравнивается к основной работе и оплачивается. Последипломную университетскую степень можно, однако, получить и без прохождения аспирантуры либо с отрывом, либо без отрыва от работы.

Открытые образовательные учреждения

Открытыми образовательными учреждениями являются т.н. гражданские и народные училища, учебные центры, спортивные учебные центры и летние университеты. В гражданских и народных училищах, а также рабочих училищах можно в форме различных курсов получить базовую и дополнительную профессиональную подготовку, обучаться по программе основной школы или лицея, а также посещать открытые курсы, входящие в систему высшего образования.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ

PIETARI

KOULUTUS JA KULTTUURI

Pietari on Venäjän suurimpia koulutuskeskuksia. Lukuvuonna 2004/05 siellä toimi 820 yleissivistävää oppilaitosta, 101 korkeakoulua (mukaan luettuina muiden kaupunkien korkeakoulujen haaraosastot), 82 keskiasteen erityisoppilaitosta ja 79 perusammattioppilaitosta.

Koko Venäjän kattaneessa vuoden 2002 väestönlaskennassa Pietarin 15 vuotta täyttäneestä ja sitä vanhemmasta väestöstä yli 32%:lla oli korkeakoulututkinto (tähän sisältyy myös tutkinnon jälkeinen jatkokoulutus) tai korkeakouluopinnot meneillään. Ammatillisen perustutkinnon omaavan väestön osuus oli 8%, yleissivistävä keskiasteen (täysi) koulutus oli 14%:lla. Vuoden 2002 väestönlaskennassa oli ensimmäisen kerran erikseen tiedot korkeakoulututkinnon jälkeisen jatkokoulutuksen hankkineista henkilöistä; heitä oli yhteensä 32 300.

Ikäryhmässä 16-29 vuotta oli 7900 sellaista tyttöä ja poikaa, joilla oli ainoastaan yleissivistävä ala-asteen peruskoulutus, heistä 18% ei ollut opiskelemissa. 7-15 -vuotiaiden lasten ja nuorten keskuudesta väestönlaskennassa löytyi 5900 lasta (1%), jotka eivät käyneet minkäänlaista koulua.

Yleissivistävä koulutus

Viime vuosina Pietarissa on ollut joka vuosi havaittavissa yleissivistävien päiväkoulujen oppilasmäärän supistumista, mikä jossain määrin liittyy kouluikäisten lasten määrän vähenemiseen. Vuoden 2004 syyskuussa opintonsa yleissivistävissä päiväkouluissa aloitti 408 200 lasta ja nuorta, mikä on 21% vähemmän kuin lukuvuonna 2000/01.

Viime vuosina yleissivistävän koulujärjestelmän kehitys on suuntautunut koulutuksen saatavuuden turvaamiseen sekä mahdollisuuteen itse valita oppilaitos ja opetusohjelma. Jotta pystyttäisiin antamaan laadukasta koulutusta, yleissivistävien päiväkoulujen verkkoon kuuluu myös vaativaa opetusohjelmaa toteuttavia laitoksia. Lukuvuoden 2004/05 alussa Pietarissa toimi 78 lukiota, 48 lyseota ja 197 erityiskoulua sekä kouluja, joissa tiettyjä aineita voidaan opiskella tehostetusti. Näissä laitoksissa lapsilla on mahdollisuus opiskella syvällisemmin useita humanistisia ja luonnontieteellisiä aineita, kuten vieraita kieliä, informatiikkaa, matematiikkaa tai biologiaa.

1990-luvun alussa Venäjälle alkoi muodostua yksityisten (ei-valtiollisten) koulutuslaitosten verkko. Lukuvuoden 2004/05 alussa Pietarissa oli toiminnassa 69 yksityiskoulua (9% kaikista kouluista), joista 42%:lla oli valtion hyväksyntä. Näissä oppilaitoksissa opiskeli 6 000 oppilasta eli 1,5% kaupungin koko oppilasmäärästä. Yksityiskouluissa opetusolosuhteet on tehty mukavammiksi. Kun valtion laitoksissa luokkakoot olivat keskimäärin 25 oppilasta ja yhtä opettajaa kohden oli 12 oppilasta, niin yksityiskouluissa vastaavat luvut olivat 9 ja 3.

Vuodesta 2000 yksityisten yleissivistävien oppilaitosten määrä ei käytännössä ole muuttunut mutta niiden oppilasmäärä on supistunut 3%. Yhtenä jarruna tämän koulutussektorin kehitykselle on omien tilojen puute: 96% kouluista toimii vuokratiloissa. Vuokriin ja kunnallisiin palveluihin (kuten vesi-, kaasu-, sähkö-, lämmitys- ja viemärimaksuihin) kuluu huomattavia summia, mikä johtaa koulumaksujen kohoamiseen ja sen seurauksena oppilasmäärien supistumiseen.

Yhä suositumpi pietarilaisten keskuudessa on ilta- (vuoro-) oppilaitosten verkko, joka antaa eri-ikäisille ihmisille mahdollisuuden hankkia yleissivistävän koulutuksen. Iltakoulujen oppilasmäärä on neljässä vuodessa kasvanut 11%.

ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛЬТУРА

Санкт-Петербург является одним из крупнейших центров образования России. В 2004/05 учебном году в городе действовали 820 учреждений общего образования, 101 высшее учебное заведение (включая филиалы иногородних вузов), 82 средних специальных учебных заведения и 79 учреждений начального профессионального образования.

По данным Всероссийской переписи населения 2002 года среди жителей Санкт-Петербурга в возрасте 15 лет и более 32% имели высшее (включая послевузовское) образование и незаконченное высшее образование. Удельный вес населения с начальным профессиональным образованием составлял 8%, со средним (полным) общим образованием – 14%. При переписи 2002 года впервые отдельно получены сведения о лицах, имеющих послевузовское образование, их насчитывалось 32,3 тыс. человек.

В возрастной группе 16-29 лет численность юношей и девушек, имевших только начальное общее образование, составила 7,9 тыс. человек, 18% из них не учились. Среди детей и подростков в возрасте 7-15 лет перепись зафиксировала 5,9 тыс. детей (1%), которые не посещали образовательные учреждения.

Общее образование

В последние годы в Санкт-Петербурге наблюдается ежегодное сокращение численности учащихся дневных общеобразовательных учреждений, что в определенной степени связано с сокращением численности детей школьного возраста. В сентябре 2004 года в 796 дневных общеобразовательных учреждениях приступили к занятиям 408,2 тыс. детей и подростков, что на 21% меньше, чем в 2000/01 учебном году.

В последние годы развитие системы общего образования направлено на обеспечение доступности образования, возможности выбора учебного заведения, программ обучения. С целью получения качественного образования в сети дневных общеобразовательных учреждений действуют организации, реализующие программы обучения повышенной сложности. На начало 2004/05 учебного года в городе работали 78 гимназий, 48 лицеев, 197 школ с углубленным изучением предметов и школ, имеющих классы с углубленным изучением отдельных предметов. В этих учреждениях дети имеют возможность более углубленно изучать целый ряд гуманитарных и точных дисциплин, таких как иностранные языки, информатика, математика, биология.

В начале 90-х годов 20-го века в России начала формироваться сеть негосударственных образовательных учреждений. На начало 2004/05 учебного года в Санкт-Петербурге действовали 69 негосударственных дневных школ (9% от общего числа), 42% из которых имели государственную аккредитацию. В этих учебных заведениях обучались 6,0 тыс. учащихся, или 1,5% от общей численности. В частных школах созданы более комфортные условия обучения. Если наполняемость классов в государственных учреждениях составила в среднем 25 учащихся, и на одного учителя приходилось 12 учеников, то в негосударственных, соответственно, 9 и 3.

За период с 2000 года число негосударственных общеобразовательных учреждений практически не изменилось, численность учащихся сократилась на 3%. Одной из причин, сдерживающих развитие этого сектора образования, является отсутствие собственных помещений – 96% школ работают в арендуемых помещениях. Аренда и коммунальные

Ammatillinen koulutus

Ammatillisen peruskoulutuksen tarkoitus on valmistaa ammattiosajia. Viime vuosina näiden oppilaitosten merkitys nuorison kouluttamisessa on kuitenkin vähentynyt. Tällaisten oppilaitosten samoin kuin niissä opiskelevien määrä on supistunut. Vuoden 2004 lopussa oppilasmäärä oli 23% pienempi kuin vuonna 2000. Samaan aikaan 73%:ssa yritysten valtiontyövoimatoimistoille lähettämistä työvoimailmoituksista haetaan jonkin erikoisalan ammattilaisia.

Ammatillisen peruskoulutusjärjestelmän tukemiseksi on Pietarissa laadittu sen kehittämistä koskeva toimenpideohjelma, minkä lisäksi joka vuosi vahvistetaan kaupungin kassasta maksettava tilaus antaa ammatillista koulutusta työntekijöille ja toimihenkilöille ja tällaisista oppilaitoksista valmistuville osoitetaan työpaikka.

Keskiasteen ammatillinen koulutus

Lukuvuoden 2004/05 alussa Pietarin valtiollisissa keskiasteen ammattioppilaitoksissa opiskeli 76 700 opiskelijaa, mikä on 2% enemmän kuin lukuvuonna 2000/01. Opiskelijoista 79% opiskeli päiväosastoissa, 4% iltaosastoissa, 15% etäopetusosastoissa ja 2% yksityisoppilaina. Opiskelijoista 45% oli suorittanut 8-9 vuotta kestäneen yleissivistävän peruskoulun ja 55% 10-12 vuotta kestäneen yleissivistävän (täyden) keskiasteen koulutuksen.

Keskiasteen erityisoppilaitokset pyrkivät laajentamaan tarjolla olevien koulutuspalvelujen valikoimaa. Nuorten keskuudessa suosituimpia ovat olleet taloudellisesti ja lääketieteellisesti suuntautuvat ammatit samoin kuin ammatit, jotka liittyvät informatiikkaan ja tietotekniikkaan, esikouluopetukseen ja ala-asteen opetukseen, kulkuvälineiden käyttöön ja huoltoon sekä rakentamiseen ja palvelualoihin.

Viime vuosina valtion keskiasteen erityisoppilaitoksissa on ollut havaittavissa maksullisessa opetuksessa olevien opiskelijoiden määrän kasvua. Kun lukuvuonna 2000/01 opintonsa kokonaan maksavien opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista oli 24%, niin lukuvuonna 2004/05 se on 28%.

Korkea-asteen ammatillinen koulutus

Pietari on opiskelijakaupunki. Sinne tulee nuoria opiskelemaan kaikilta Venäjän alueilta. Maan sisäisessä oppilaitosten arvoasteikossa Pietarin korkeakoulut sijoittuvat korkealle. Siellä toimivat sellaiset maineikkaat ja perinteikkäät vanhat venäläiset oppilaitokset kuin Pietarin valtionyliopisto, G. V. Plehanoville nimetty valtion vuoriteollisuusinstituutti, S. M. Kiroville nimetty valtion metsätekninen akatemia, Pietarin valtion liikenneyliopisto, amiraali S. O. Makaroville nimetty valtion meriakatemia, A. I. Gertsenille nimetty Venäjän valtion pedagoginen yliopisto, akateemikko I. P. Pavloville nimetty valtion lääketieteellinen yliopisto.

Korkea-asteen ammatillista koulutusjärjestelmää edustavia laitoksia Pietarissa ovat yliopistot, akatemit, instituutit, sotakorkeakoulut.

1990-luvun puolivälistä lähtien Venäjällä on ollut havaittavissa korkeakoulututkimuksen huomattavaa kasvua. Oppilaitosverkot ovat laajentuneet ja opiskelijamäärät ovat kasvussa: lukuvuoteen 2000/01 verrattuna opiskelijamäärät ovat Pietarissa kasvaneet 29%. Pietarin korkeakouluihin vuonna 2004 kirjoittautuneista opiskelijoista 66%:lla oli yleissivistävä keskiasteen (täysi)

услуги требуют значительных затрат, что вызывает рост платы за обучение и, как следствие, сокращение численности учащихся.

Все большим спросом пользуется у жителей города сеть вечерних (сменных) общеобразовательных учреждений, позволяющих людям различного возраста закончить общее образование. За четыре года численность учащихся вечерних школ возросла на 11%.

Профессиональное образование

Начальное профессиональное образование имеет целью подготовку квалифицированных рабочих. Однако в последние годы роль этих учебных заведений в обучении молодежи снизилась. Сократилось число учебных заведений и численность обучающихся в них. На конец 2004 года численность учащихся сократилась по сравнению с 2000 годом на 23%. Между тем, в заявках предприятий, направляемых в государственную службу занятости, 73% потребности в работниках составляют рабочие специальности.

С целью поддержания системы начального профессионального образования в Санкт-Петербурге разработан план мероприятий по ее развитию, ежегодно утверждается заказ на подготовку кадров рабочих и служащих на бюджетной основе, выпускники получают направления на работу.

Среднее профессиональное образование

На начало 2004/05 учебного года в государственных средних специальных учебных заведениях города обучались 76,7 тыс. студентов, что на 2% больше, чем в 2000/01 году. Из общей численности студентов 79% обучались на дневных отделениях, 4% – на вечерних, 15% – на заочных отделениях, 2% – в форме экстерната. На базе основного общего образования обучались 45% студентов, на базе среднего (полного) общего образования – 55%.

Средние специальные учебные заведения стремятся расширить набор предлагаемых образовательных услуг. Среди молодых людей наибольшей популярностью пользовались специальности экономического и медицинского профиля, в области информатики и вычислительной техники, дошкольного образования и преподавания в младших классах, эксплуатации и обслуживания транспортных средств, строительства, сферы обслуживания.

В последние годы в государственных средних специальных учебных заведениях отмечается увеличение численности студентов, обучающихся на платной основе. Если в 2000/01 учебном году полностью оплачивали обучение 24% студентов, то в 2004/05 учебном году – 28%.

Высшее профессиональное образование

Санкт-Петербург – студенческий город. Сюда приезжают учиться юноши и девушки со всех регионов России. В рейтинге учебных заведений страны вузы нашего города занимают высокие места. Здесь работают имеющие славную историю и традиции старейшие учебные заведения России, такие как Санкт-Петербургский государственный университет, - Государственный горный институт им. Г.В. Плеханова, Государственная лесотехническая академия им. С.М. Кирова, Петербургский государственный университет путей сообщения,

koulutus, 23%:lla ammatillinen keskiasteen koulutus ja 5%:lla ammatillinen peruskoulutus. Opiskelijoista 5% tuli suorittamaan jo toista korkeakoulututkintoa.

Korkeakouluissa annetaan monitasoisista ammatillisista koulutusta (bacchalaureus- ja maisterikoulutus) ja opiskeltavien aineiden valikoima laajenee. Lukuvuoden 2004/05 alussa kaupungin 55 valtiollisessa ja 46 yksityisessä yliopistossa, akatemiassa ja instituutissa opiskeli yhteensä 443 400 opiskelijaa.

Valtion korkeakouluissa yli puolet opiskelijoista (58%) opiskeli päiväosastoissa, 10% iltaosastoissa, 31% etäopetusosastoissa ja 1% yksityisoppilaina.

Muutokset Venäjän taloudessa ovat johtaneet muutoksiin myös korkeakouluopiskelijoiden koulutusalarakenteessa. Valtion korkeakouluista valmistuu nykyään enemmän talousalan ja humanististen alojen, koulutus- ja pedagogiikka-alojen, kulttuurin ja taiteen alojen ammattilaisia. Erityisen suosittuja ovat olleet sellaiset erikoisalajat kuin talous ja hallinto, johtaminen, kirjanpito ja tilintarkastus, rahoitus ja luototus, juridiikka. Kiinnostus useisiin insinööritieteen ammatteihin mm. tietoteknologian, voimatalouden, koneenrakennuksen, liikenteen, viestinnän ja rakentamisen alalla sekä monilla muilla aloilla on suuri.

Valtion korkeakouluissa maksullinen opetus on laajenemassa. Lukuvuonna 2000/01 opetuksesta maksoi 30% opiskelijoista, kun määrä lukuvuonna 2004/05 oli 42%.

Yksityiset korkeakoulut ovat alkaneet kehittyä. Vaikka tällaisten oppilaitosten verkko on varsin laaja (46% Pietarin kaikista korkeakouluista), on niissä opiskelevien osuus kuitenkin vain 17% koko opiskelijamäärästä. Tärkeä yksityisen oppilaitoksen toimintaa luonnehtiva tekijä on sen akkreditointi, joka antaa sille tietyn statuksen ja oikeuden myöntää samanlaisia diplomeja kuin valtiolliset oppilaitokset. Lukuvuoden 2004/05 alussa valtion akkreditointi oli 80%:la yksityisistä korkeakouluista. Yksityisistä korkeakouluista voitaisiin mainita Pietarin ammattiliittojen humanistinen yliopisto, Johtamis- ja talousinstituutti, Ulkomaansuhteiden, taloustieteen ja oikeustieteen instituutti, Baltian ekologian, politiikan ja oikeustieteen instituutti ja Kansainvälinen pankkialan instituutti.

Yksityiset korkeakoulut ovat paljolti orientoituneet työssä käyviin opiskelijoihin ja toista korkeakoulututkintoaan hankkiviin henkilöihin, minkä vuoksi etusijalla niissä on etäopiskelu: 2/3 opiskelijoista opiskelee etäopetusosastoissa. Ammattikoulutusta kaupallisissa korkeakouluissa annetaan pääasiallisesti taloustieteiden ja humanististen tieteiden erikoisaloilla (rahoitus ja luototus, johtaminen, kirjanpito ja tilintarkastus, juridiikka). Tekniset alat ovat vain rajoitetusti edustettuina.

Vakavan ongelman nykyaikana muodostaa nuorten työllistyminen opintojen päättymisen jälkeen. Monet eivät pääse koulutustaan vastaavaan työhön. Vuonna 2004 Pietarissa rekisteröityneistä työttömistä oli samana vuonna korkeakouluopintonsa päättäneitä 1,5%, keskiasteen erityisoppilaitoksesta valmistuneita 1,1% ja samana vuonna ammatillisen peruskoulutuksensa päätökseen saaneita 1,2%.

Korkeakoulun jälkeinen jatkokoulutus

Jatko-opiskelijoiden (aspiranttien) koulutusta toteutetaan 160 pietarilaisessa organisaatiossa, joista 35% on korkeakouluja ja 65% tieteellisiä tutkimuslaitoksia. Vaikka korkeakoulujen osuus aspirantuurin suorituspaikoista on vähäinen, niissä saa kuitenkin koulutuksensa 89% aspiranteista.

осударственная морская академия, Российский государственный педагогический университет им. А.И. Герцена, Государственный медицинский университет. Система учреждений высшего профессионального образования в Санкт-Петербурге представлена университетами, академиями, институтами, высшими военными училищами

С середины 1990-х годов в России наблюдается значительное повышение спроса на получение высшего образования. Расширилась сеть учебных заведений, отмечается рост численности студентов: по сравнению с 2000/01 учебным годом в Санкт-Петербурге число учащихся возросло на 29%. Из числа студентов, зачисленных в высшие учебные заведения Санкт-Петербурга в 2004 году, 66% имели среднее (полное) общее образование, 23% – среднее профессиональное, 5% – начальное профессиональное. 5% студентов поступили с целью получения второго высшего образования.

В высших учебных заведениях осуществляется многоуровневая подготовка специалистов (подготовка бакалавров и магистров), расширяется набор изучаемых дисциплин. На начало 2004/05 учебного года в городе в 55 государственных и 46 негосударственных университетах, академиях и институтах обучались 443,4 тыс. студентов.

В государственных вузах более половины студентов (58%) обучались на дневных отделениях, 10% – на вечерних, 31% – на заочных отделениях, 1% – в форме экстерната.

Перемены в российской экономике привели к изменениям в структуре подготовки специалистов в высшей школе. В государственных вузах увеличилась подготовка специалистов по экономическим и гуманитарным специальностям, специальностям образования и педагогики, культуры и искусства. При этом особым спросом пользовались такие специальности, как экономика и управление, менеджмент, бухгалтерский учет и аудит, финансы и кредит, юриспруденция. Высок интерес к целому ряду инженерных специальностей – в области информационных технологий, энергетики, машиностроения, транспорта, связи, строительства и многих других.

В государственных высших учебных заведениях расширяется платное обучение. В 2000/01 учебном году оплачивали обучение 30% студентов, в 2004/05 учебном году – 42%. Получили развитие негосударственные высшие учебные заведения. Однако, несмотря на широкую сеть таких учебных заведений (46% от общего числа вузов города), контингент обучающихся в них составляет 17% от общей численности студентов. Важным фактором, характеризующим деятельность негосударственного учебного заведения, является его аккредитация, дающая определенный статус и право выдачи дипломов государственного образца. На начало 2004/05 учебного года государственную аккредитацию имели 80% негосударственных высших учебных заведений. Среди негосударственных вузов можно назвать Санкт-Петербургский гуманитарный университет профсоюзов, Институт управления и экономики, Институт внешнеэкономических связей, экономики и права, Балтийский институт экологии, политики и права, Международный банковский институт.

Негосударственные высшие учебные заведения в большей степени ориентированы на работающих студентов и лиц, получающих второе высшее образование, поэтому преимущество в них отдается заочному обучению – 2/3 студентов обучаются на заочных отделениях. Подготовка специалистов в коммерческих высших учебных заведениях осуществляется, в основном, по экономическим и гуманитарным специальностям (финансы и кредит, менеджмент, бухгалтерский учет и аудит, юриспруденция). Инженерно-технические специальности представлены очень ограниченно.

Viime vuosina vain joka neljäs aspirantuurinsa päättäneistä on väitellyt kyseisten tieteiden kandidaatiksi.

Tohtorin oppiarvoa tavoittelevien opiskelijoiden määrä Pietarissa vuoden 2004 lopussa oli 699 henkeä, joista 94% koulutautuu kaupungin korkeakouluissa. Vajaa kolmannes tohtoriksi opiskelevista väittelee tohtoriksi. Kandidaatiksi tai tohtoriksi opiskelevien koulutus voidaan toteuttaa työn ohessa tai kokonaan työn ulkopuolella.

Jatko-opiskelijoiksi haluavat joutuvat suorittamaan pääsykokeet. Kokeita on yleensä kolme, joista yksi on valitulta suuntautumisalalta. Lisäksi ehtona on todistus korkeakoulututkinnon suorittamisesta. Aspirantuurinsa suorittaneilla on oikeus puolustaa opinnäytettään (tutkimusta) ja, mikäli väittely sujuu onnistuneeksi, he saavat kyseisten tieteiden kandidaatin arvon. Tohtoriksi pääsevät opiskelemaan henkilöt, joilla on kandidaatin tutkinto. Korkeakoulun jälkeisen jatkokoulutuksen taso Venäjällä vastaa kansainvälisen koulutusluokituksen mukaista kuudetta koulutusastetta.

On olemassa myös muita koulutusmuotoja, jotka eivät kuulu Venäjän koulutusjärjestelmään: opetuskombinaateissa, opetus- ja tuotantopajoissa, (tuotannollisilla) opetusosastoilla, erilaisilla kursseilla tai jatkokoulutusoppilaitoksissa toteutettava ammattikoulutus ja ammatillinen uudelleen koulutus, lisäkoulutus lapsille (musiikki- ja kuvataidekoulut, taidekoulut, muut lisäkoulutusohjelmat).

Tieteellinen tutkimus

Pietari kuuluu historiallisesti Venäjän suurimpiin tiedekeskuksiin. Sinne on keskittyneenä valtava tieteellinen potentiaali, kooltaan ja merkitykseltään toiseksi suurin Moskovan jälkeen. Vuonna 2004 tutkimusta ja kehitystyötä harjoittavien asiantuntijoiden määrä Pietarissa oli 90 000 henkeä (11% koko Venäjän tutkijamäärästä). Näistä 90% oli teknisten ja luonnontieteellisten alojen tutkijoita.

Kuvaavaa on naisten suuri osallistuminen Pietarissa harjoitettavaan tieteelliseen toimintaan (43%). Ammatillisen suuntauksen mukaan naistutkijat ovat dominoivassa asemassa kasvatustieteissä (75%), taloustieteissä (64%), maataloustieteissä (56%) ja lääketieteissä (53%).

Pietarin tutkijakaartin ytimenä ovat korkeimman akateemisen loppututkinnon suorittaneet asiantuntijat. Vuoden 2004 lopussa tutkijoista tohtorintutkinnon suorittaneita oli 3000 ja tieteen kandidaatteja 9 900. Eniten korkeimman akateemisen loppututkinnon suorittaneita oli luonnontieteiden (42%) ja teknisten tieteiden (34%) alalla.

Tieteelliseen tutkimukseen ja kehitystyöhön suunnattu rahoitus vuonna 2004 oli 22 miljardia ruplaa (582 miljoonaa euroa). Niistä 10% oli suunnattu perustutkimukseen, 15% sovellettuun tutkimukseen ja 75% kehitystyöhön. Eniten rahoitusta – 81% – on keskittynyt yrityssectorille. Tieteen tekemisen rahoituslähteistä vallitsevassa asemassa ovat federaation budjetista myönnettyt varat (63%) sekä yrityssectorilta saatu rahoitus (27%).

Teollisuuslaitosten innovaatiotoiminta

Vuonna 2004 tunnustettiin 88 suuryritystä aktiivisiksi innovaatioiden alalla. Innovaatiotoimissa johtavassa asemassa ovat yritykset, jotka valmistavat koneita ja laitteita, samoin kuin elintarvikkeita tuottavat yritykset. Eniten huomiota innovaatioiden hyödyntämisessä saavat kone- ja laitehankinnat sekä tuotantosunnittelu ja markkinatutkimukset.

Серьезную проблему представляет в настоящее время трудоустройство молодежи после окончания обучения. Многие устраиваются на работу не по специальности. В 2004 году среди общего числа зарегистрированных безработных в Санкт-Петербурге выпускники вузов текущего года составляли 1,5%, средних специальных учебных заведений – 1,1, получившие в текущем году начальное профессиональное образование – 1,2%.

Послевузовское образование

Подготовку аспирантов ведут 160 петербургских организаций, из которых 35% составляют высшие учебные заведения и 65% – научно-исследовательские институты. Несмотря на незначительную долю аспирантур при вузах, именно в этих учреждениях осуществляется подготовка 89% аспирантов. В последние годы только каждый 4-й выпускник аспирантуры закончил обучение защитой диссертации (на ученое звание кандидата наук).

Численность докторантов на конец 2004 года в Санкт-Петербурге составляла 699 человек, из которых 94% готовят в вузах города. Менее трети докторантов заканчивают обучение с защитой диссертации (на звание доктора наук). Обучение аспирантов и докторантов осуществляется с отрывом и без отрыва от производства.

Граждане, поступающие в аспирантуру, сдают вступительные экзамены. Таких экзаменов, как правило, три и один из них – по выбранной специальности обучения. Кроме того, необходимым условием для обучения в аспирантуре является наличие диплома о получении высшего профессионального образования. Выпускники аспирантуры имеют право защищать диссертацию. В случае успешной защиты такие граждане получают звание кандидата наук. Правом обучения в докторантуре пользуются лица, имеющие ученую степень кандидата наук. Уровень послевузовского образования в России соответствует шестой ступени по Международной Стандартной Классификации Образования.

Существуют другие виды обучения, которые не входят в систему образования России: профессиональная подготовка и переподготовка, осуществляемая в учебных комбинатах, учебно-производственных мастерских, учебных участках (цехах), на различных курсах, в учебных заведениях повышения квалификации, дополнительное образование для детей (музыкальные и художественные школы, школы искусств, другие дополнительные образовательные программы).

Научные исследования

Санкт-Петербург исторически является одним из крупнейших научных центров России. В городе сосредоточен огромный научный потенциал – второй по масштабам и значимости после Москвы. В 2004 году численность специалистов, осуществляющих научные исследования и разработки, составила 90 тысяч человек (11% научных кадров России). При этом 90% исследователей заняты в области технических и естественных наук. Показательно участие женщин в научной деятельности Санкт-Петербурга (43%). Доминирующее положение в профессиональной ориентации женщины-ученые занимают в педагогических (75%), экономических (64), сельскохозяйственных (56) и медицинских науках (53%). Ядром научных кадров Санкт-Петербурга являются специалисты высшей квалификации. На конец 2004 года насчитывалось 3 тысячи докторов и 9,9 тысяч

Teknologisiin innovaatioihin suunnatun rahoituksen arvioidaan olevan 2,8 miljardia ruplaa (75 miljoonaa euroa), mistä 73% on keskittynyt konerakennukseen ja 22% elintarviketeollisuuteen.

Innovaatiotoiminnan rahoituksen tärkeimpänä lähteenä ovat edelleen yritysten omat varat (86% innovaatiokustannuksista). Innovaatiotoimintaa tuetaan federaation budjetista varoin, jotka kattavat 14% sen kustannuksista. Innovaatiotuotteiden määrä on vähäinen verrattaessa sitä innovaatioaktiivisten yritysten kokonaistuotantovolyyymiin. Vuonna 2004 innovaatiotuotteita valmistettiin 7,7 miljardin ruplan (206 miljoonan euron) edestä, mikä tarkoittaa alle 9% kokonaistuotannosta.

Kulttuuri

Pietari on Venäjän kulttuuripääkaupunki. 300 vuotta sitten perustettu kaupunki häikäisee tavattomalla kauneudellaan. Siellä Nevan rannalla ovat asuneet ja tehneet luomistyötään etevät rakennustaiteilijat, taidemaalarit, kuvanveistäjät, säveltäjät, kirjailijat ja muut kulttuurin alan mestarit.

Pietari on museoiden ja muistomerkkien, arkkitehtonisten ja maisemallisten taideteosten kaupunki. Kaupungissa vieraileville on nykyään tarjolla mahdollisuus tutustua yli 70 museoon. Yli 17 miljoonaa ihmistä joka vuosi tutustuu museoesineiden kautta kaupungin kulttuuriseen ja historialliseen perintöön. Eremitaazhin, Venäläisen museon ja muiden museoiden kokoelmat ovat ainutlaatuisia, ja niillä on maailmanlaajuinen merkitys. Pietaria kehystää etelästä ja lounaasta omintakeinen palatsien ja puistojen helminauha. Nykyään nämä entiset juhla-asumukset ovat museoina ja luonnonpuistoina, ja ne ovat oivallinen synteesi arkkitehtuuria, kuvanveistotaidetta sekä puisto- ja puutarhataidetta. Koko maailma tuntee Pietarhovin hämmästyttävine suihkulähteineen, samoin kuin Tsarskoje Selon ja Pavlovskin.

Kaupungin teatterielämä on rikasta ja yltäkülläistä. Sen 43 ammattiteatterin joukossa ovat edustettuina lähes kaikki teatterin lajit: ooppera ja baletti, draama ja komedia, lasten- ja nuortenteatteri, nukketeatteri. Vanhin ooppera- ja balettiteatteri on valtion akateeminen Marinski-teatteri. Siellä on ensimmäisenä esitetty sellaiset oopperat ja baletit kuin Mihail Glinkan ”Elämä tsaarin puolesta”, Nikolai Rimski-Korsakovin ”Pskovitjanka”, Modest Musorgskin ”Boris Godunov”, Aleksandr Borodin ”Ruhtinas Igor”, Pjotr Tšaikovskin ”Prinsessa Ruusunen” ja ”Joutsenlampi”, Aleksandr Glazunovin ”Raimonda” sekä monia muita musiikkitaiteen helmiä. Teatteriesitysten katsojamäärät kuitenkin vähenevät vuosi vuodelta. Vuodesta 2000 heidän määränsä on supistunut 18% ja vuoteen 2003 verrattuna 4%. Teatterien ohella suuren panoksen musiikkiperintöön antavat konserttoivat orkesterit ja kuorot, joiden joukosta mainittakoon Dmitri Šostakovitšille nimetty Pietarin filharmoninen orkesteri ja Mihail Glinkalle nimetty valtion akateeminen kuoro. Sirkustaidetta edustaa vanha, Venäjän ensimmäinen laitossirkus.

Pietarissa on toiminnassa 60 kulttuuripalatsia ja -taloa, kulttuuri- ja vapaa-ajankeskusta ja kerhotaloa, joiden saleissa esiintyy viihdeyhyeitä, teatteriryhmiä ja kuorokokoonpanoja ja joissa toimii aikuisten ja lasten harrastuskerhoja ja kansantaidekouluja. Viime vuosina kulttuuri- ja vapaa-ajanylaitosten verkko on kuitenkin taloudellisista syistä vuosi vuodelta supistunut.

Suuri merkitys kulttuuri- ja kasvatustyössä on kirjastoilla. Vuonna 2004 Pietarissa toimi yli 300 yleistä kirjastoa, joista 60 oli lastenkirjastoja. Kirjastoaineisto käsitti lähes 19 miljoonaa kappaletta erityyppisiä dokumentteja, joista 99% oli painotuotteita, eli 4 kappaletta yhtä kaupungin asukasta kohden. Lähes joka neljäs pietarilainen käytti yleisiä kirjastoja. Tämän lisäksi Pietarissa

кандидатов ук. По численности высококвалифицированных кадров приоритет принадлежит естественным (42%) и техническим наукам (34%).

Финансовые ресурсы, направленные на проведение научных исследований и разработок, составили в 2004 году 22 млрд. рублей (582 млн. евро). В структуре финансовых ресурсов фундаментальные исследования составляют более 10%, прикладные исследования – 15, разработки – 75%. Наибольший объем финансовых средств сосредоточен в предпринимательском секторе – 81%. Среди всех источников финансирования науки доминирующее положение занимают средства федерального бюджета (63%) и организаций предпринимательского сектора (27%).

Инновационная деятельность промышленных предприятий

В 2004 году 88 крупных предприятий признаны инновационно-активными. Ведущая роль в проведении инновационных мероприятий принадлежит предприятиям по производству машин и оборудования и производству пищевых продуктов. Наибольшее внимание при внедрении нововведений уделяется приобретению машин и оборудования, а также производственному проектированию и маркетинговым исследованиям.

Финансовые ресурсы, направленные на технологические инновации, оцениваются в размере 2,8 млрд. рублей (75 млн. евро). 73% их общего объема сосредоточены в машиностроении, 22% - в пищевой промышленности.

Основным источником финансирования инновационной деятельности по-прежнему остаются собственные средства предприятий (86% затрат на инновации). Поддержка инновационной деятельности предприятий из средств федерального бюджета составляет 14% объема инновационных затрат. Объем инновационной продукции составляет незначительную величину на фоне общей производственной деятельности инновационно-активных предприятий. В 2004 году было произведено инновационной продукции на сумму 7,7 млрд. рублей (206 млн. евро), что не превышает 9% общего выпуска.

Культура

Санкт-Петербург является культурной столицей России. Основанный 300 лет назад, город поражает своей необыкновенной красотой. В городе на Неве жили и создавали свои произведения выдающиеся зодчие, художники, скульпторы, композиторы, писатели и другие мастера культуры.

Санкт-Петербург – это город музеев и памятников, архитектурных и ландшафтных ансамблей. Сегодня город может предложить своим гостям посетить более 70 музеев. Ежегодно свыше 17 миллионов человек знакомятся с культурным и историческим наследием, представленным в экспозициях музеев. Коллекции Эрмитажа, Русского и других музеев уникальны и имеют мировое значение. С юга и юго-запада Санкт-Петербург обрамляет своеобразное дворцово-парковое ожерелье. В настоящее время бывшие парадные резиденции являются музеями-заповедниками, представляющими собой замечательный синтез архитектуры, скульптуры и садово-паркового искусства, Всемирную известность приобрели «Петергоф» с его удивительными фонтанами, «Царское Село», «Павловск». Богата и насыщена театральная жизнь города. Почти все театральные жанры представлены 43 профессиональными театрами – опера и балет, драма и комедия, для

sijaitsevat kaupungin ja koko Venäjän vanhimmat kirjastot: Venäjän kansalliskirjasto ja Tiedeakatemian kirjasto, joissa säilytetään tuhansia käsikirjoituksia, harvinaisia varhaispainatteita, rareiteettipainoksia, gravyyreja, kartograafisia tuotteita, sanomalehtiä. Toiminnassa on myös muita suuria tieteellisiä ja erikoisalojen kirjastoja.

Viime vuosina kaupungin elokuvateatteriverkossa on tapahtunut huomattavia muutoksia. Elokuvateattereita on suljettu, kun ne eivät ole tyydyttäneet elokuvien esittämiseen ja asiakaspalveluun kohdistuvia nykyvaatimuksia, ja samanaikaisesti on avattu nykyaikaisia elokuvateattereita ja kulttuuri- ja viihdekeskuksia. Vuonna 2004 Pietarin asukkaita ja kaupungissa vierailevia palveli 56 elokuvateatteria. Vaikka elokuvien kävijämäärät ovatkin nousussa, ne eivät ole vielä lähelläkään optimaalisia lukuja.

Pietari on maan johtavia kulttuurin ja taiteen alojen ammattilaisten koulutuspaikkoja. Siellä toimivat sellaiset erittäin kuuluisat valtiolliset korkeakoulut ja keskiasteen ammatilliset oppilaitokset, kuin Vaganova-akatemia (baletti), Teatteritaiteen Akatemia, Repin-instituutti (kuvataiteet ja arkkitehtuuri), Rimski-Korsakovin konservatorio, Kulttuuri- ja taideyliopisto, Nikolai Rerihin taideopisto, Glinkan kuoro-opisto.

детей и юного зрителя, кукольный. Старейшим театром оперы и балета является Государственный академический Мариинский театр. В театре были впервые поставлены такие оперы и балеты, как «Жизнь за царя» М.И. Глинки, «Псковитянка» Н.А. Римского Корсакова, «Борис Годунов» М.П. Мусоргского, «Князь Игорь» А.П. Бородина, «Спящая красавица» и «Лебединое озеро» П.И. Чайковского, «Раймонда» А.К. Глазунова и другие шедевры. Вместе с тем число зрителей театральных спектаклей с каждым годом сокращается. По сравнению с 2000 годом их стало меньше на 18%, с 2003 годом – на 4%. Кроме театров большой вклад в музыкальное наследие вносят концертные организации, среди которых Государственная филармония им. Д.Д. Шостаковича, Государственная академическая капелла им. М.И. Глинки. Цирковое искусство представляет старейший и первый в России стационарный цирк.

В городе работают 60 дворцов и домов культуры, культурно-досуговых центров, клубов, в залах которых выступают эстрадные ансамбли, театральные труппы, хоровые коллективы, работают самодеятельные кружки для взрослых и детей, студии народного творчества. Однако за последние годы в силу ряда экономических причин происходит ежегодное сокращение сети учреждений культурно-досугового типа.

Большое значение в культурно-воспитательной деятельности оказывают библиотеки. В 2004 году в Санкт-Петербурге работали более 300 общедоступных библиотек, в том числе 60 детских. Библиотечный фонд составил почти 19 миллионов экземпляров различных видов документов, из них 99% – печатные издания. На 1 жителя приходилось 4 экземпляра библиотечного фонда. Почти каждый четвертый житель города являлся пользователем общедоступных библиотек. Кроме того, в Санкт-Петербурге находятся старейшие библиотеки города и России – Российская Национальная библиотека и библиотека Академии наук, где хранятся тысячи рукописей, редкие старопечатные книги, раритетные издания, гравюры, картографические издания, газеты. Действуют также другие крупные научные и специальные библиотеки.

В последние годы значительные изменения происходили в киносети города. Закрывались кинотеатры, не отвечающие существующим требованиям демонстрации фильмов и кинообслуживания зрителей, одновременно открывались современные кинотеатры и культурно-развлекательные центры. В 2004 году для жителей и гостей города работали 56 кинотеатров. Посещаемость фильмов зрителями, хотя и повышается, но еще далека от оптимальных значений.

Санкт-Петербург занимает одно из ведущих мест в стране по подготовке профессиональных кадров в области культуры и искусства. Здесь работают такие известнейшие государственные высшие и средние специальные учебные заведения, как Академия русского балета им. А.Я. Вагановой, Академия театрального искусства, Академический институт живописи, скульптуры и архитектуры им. И.Е. Репина, Консерватория им. Н.А. Римского-Корсакова, Университет культуры и искусств, Художественное училище им. Н.К. Рериха, Хоровое училище им. М.И. Глинки.

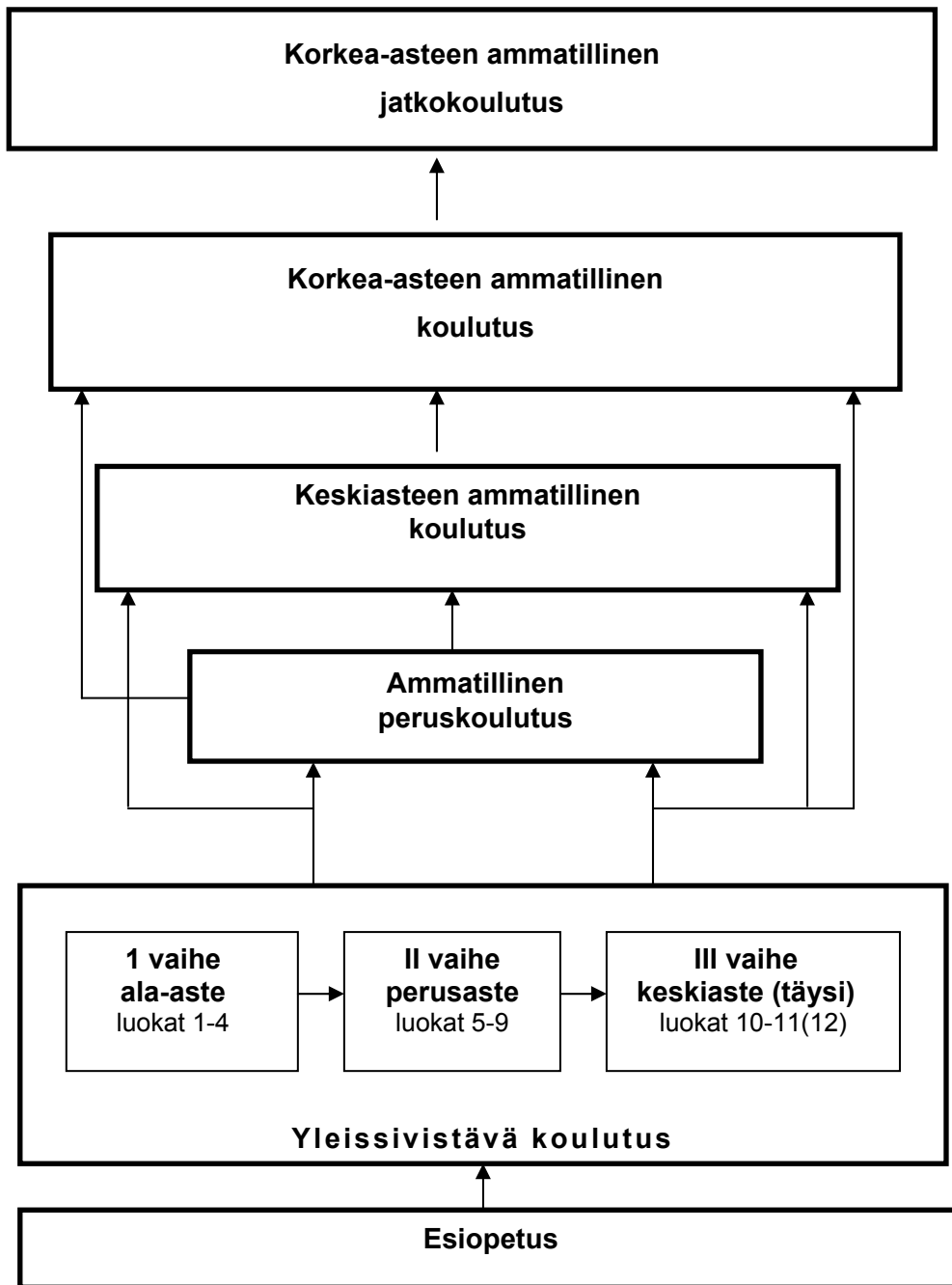
Литература:

Кулибанов В.С., Чистобаев А.И. «Ленинград» – М., 1990.

Методологические положения по статистике (вып. 1). Госкомстат России – М., 1996.

Периодический доклад о реализации Российской Федерации Конвенции о правах ребенка в 1993–1997 годах – М., 2000.

VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ

VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Oikeus koulutukseen on yksi Venäjän Federaation kansalaisten tärkeimmistä ja peruuttamattomista perustuslaillisista oikeuksista. Valtio takaa kansalaisilleen yleissivistävän ja ammatillisen peruskoulutuksen yleisen saatavuuden ja maksuttomuuden sekä kilpailuun perustuvan oikeuden maksuttomaan keski- ja korkea-asteen ammatilliseen koulutukseen ja korkea-asteen ammatilliseen jatkokoulutukseen valtion ja kuntien omistamissa oppilaitoksissa valtion koulutusstandardien puitteissa.

Venäjän Federaation koulutusta koskevassa laissa on määritelty seuraavat koulutuksen tasot: yleissivistävä peruskoulutus, yleissivistävä keskiasteen (täysi) koulutus, ammatillinen peruskoulutus, keskiasteen ammatillinen koulutus, korkea-asteen ammatillinen koulutus, korkea-asteen ammatillinen jatkokoulutus.

Yleissivistävä oppilaitos on keskeytymättömän koulutusjärjestelmän peruselementti.

Yleissivistävä oppilaitos toteuttaa koulutusprosessia seuraavien kolmen koulutusasteen yleissivistävien taso-ohjelmien mukaisesti:

I aste: **yleissivistävä ala-asteen koulutus** (koulutuksen kesto 3–4 vuotta)

II aste: **yleissivistävä peruskoulutus** (koulutuksen kesto 5 vuotta)

III aste: **yleissivistävä keskiasteen (täysi) koulutus** (koulutuksen kesto 2–3 vuotta).

Pietarissa on erityyppisiä yleissivistäviä oppilaitoksia: luokat 1-4 käsittävät ala-asteen koulut, luokat 1-9 käsittävät peruskoulut ja sekä yleissivistävän täyden koulutuksen käsittävät koulut (luokat 1-11 tai 10-11).

Lasten kirjoittautuminen kouluun tapahtuu pääasiassa seitsemän vuoden ikäisenä. Yleissivistävän peruskoulutuksen pakollisuus koskee yksittäistä oppilasta kunnes hän täyttää 15 vuotta. Ääri-ikäraja yleissivistävän peruskoulutuksen suorittamiselle lähiopiskeluna on 18 vuotta.

Venäjän kansalaisilla (sekä työssä käyvillä että työssä käymättömillä) on missä iässä tahansa mahdollisuus saada yleissivistävä peruskoulutus tai yleissivistävä keskiasteen (täysi) koulutus yleissivistävässä iltaoppilaitoksessa. Niissä kouluopintoja voi suorittaa lähiopiskeluna, etäopintoina, kotiopintoina, itseopiskeluna tai yksityisoppilaana.

Ammatillisen koulutuksen Venäjän Federaation kansalaiset voivat saada ammatillisen peruskoulutuksen oppilaitoksissa, keskiasteen ammatillisissa oppilaitoksissa tai korkea-asteen ammatillisen koulutuksen oppilaitoksissa.

Ammattityöntekijöiden koulutus tapahtuu yleissivistävää peruskoulutusta edellyttävissä **ammatillisen peruskoulutuksen** sekä eräitä ammatteja koskien yleissivistävää keskiasteen (täyttä) koulutusta edellyttävissä oppilaitoksissa. Nuoret, joilla ei ole yleissivistävää keskiasteen (täyttä) koulutusta, voivat hankkia sen samanaikaisesti ammattityöntekijän koulutuksen kanssa. Oppilaitostyyppit: ammatillis-tekninen, tekninen opisto tai lyseo, joissa opiskelu-aika on 1–4 vuotta.

Keskiasteen ammatillisen koulutuksen oppilaitos (keskiasteen ammattioppilaitos): ammattioppilaitos (opisto tai koulu), college, ammattiopisto-tuotantolaitos. Koulutukseen otetaan 9 tai 11 luokkaa käyneitä nuoria, joilla on ammatillinen peruskoulutus. Koulutuksen kesto: 2–5 vuotta.

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ

Право на образование – одно из основных и неотъемлемых конституционных прав граждан Российской Федерации. Государство гарантирует гражданам общедоступность и бесплатность общего образования и начального профессионального образования, а также на конкурсной основе бесплатность среднего профессионального, высшего профессионального и послевузовского профессионального образования в государственных и муниципальных образовательных учреждениях в пределах государственных образовательных стандартов.

В соответствии с Законом Российской Федерации "Об образовании" установлены образовательные цензы: основное общее образование, среднее (полное) общее образование, начальное профессиональное образование, среднее профессиональное образование, высшее профессиональное образование, послевузовское профессиональное образование.

Общеобразовательное учреждение является основным звеном системы непрерывного образования.

Общеобразовательное учреждение осуществляет образовательный процесс в соответствии с уровнями общеобразовательных программ трех ступеней образования:

I ступень - **начальное общее образование** (срок обучения 3–4 года),

II ступень - **основное общее образование** (срок обучения 5 лет),

III ступень - **среднее (полное) общее образование** (срок обучения 2–3 года).

В Санкт-Петербурге представлены различные виды общеобразовательных учреждений: начальные школы – 1-4 классы, основные – 1-9 классы, школы, дающие полное общее образование (с 1 по 11-й или с 10 по 11-й классы).

Зачисление детей в школу осуществляется в основном в семь лет. Требование обязательности основного общего образования применительно к конкретному обучающемуся сохраняет силу до достижения им возраста 15 лет. Предельный возраст для получения основного общего образования по очной форме обучения – 18 лет.

Реальную возможность получить основное общее и среднее (полное) общее образование гражданам России любого возраста (работающим и неработающим) предоставляет **вечернее (сменное) общеобразовательное учреждение**. Учиться можно в форме очного, заочного, семейного образования, самообразования, экстерната.

Профессиональную подготовку граждане Российской Федерации могут получить в образовательных учреждениях начального, среднего и высшего профессионального образования.

В образовательных учреждениях **начального профессионального образования** на базе основного общего образования, а по отдельным профессиям – на базе среднего (полного) общего образования осуществляется подготовка квалифицированных рабочих. Молодежь, не имеющая среднего (полного) общего образования, имеет возможность одновременно с получением рабочей специальности завершить общее образование. Виды учебных заведений: профессионально-технические, технические училища, лицеи. Срок обучения 1–4 года.

Korkea-asteen ammatillisen koulutuksen oppilaitos (korkeakoulu): yliopisto, akatemia, korkeakoulu (instituutti). Korkea-asteen ammatilliseen koulutukseen päästäkseen pitää olla yleissivistävä keskiasteen (täysi) koulutus tai keskiasteen ammatillinen koulutus. Koulutuksen kesto korkeakouluissa on 4–6 vuotta.

Korkea-asteen ja keskiasteen ammatillisen koulutuksen opetusohjelmat voidaan suorittaa eri opiskelumuotoina, joissa pakollinen, opettajan johdolla tapahtuva opetusosuus vaihtelee: lähiopintoina (päivälinja), lähi/etäopintoina (iltalinja), etäopiskeluna tai yksityisoppilaana.

Korkea-asteen ammatillinen jatkokoulutus valmistaa ylimmän pätevyuden omaavaa tutkimusalan henkilöstöä, jolla on tieteiden kandidaatin tai tieteiden tohtorin arvonimi. Korkea-asteen ammatillinen jatkokoulutus instituutiona käsittää aspirantuuri- ja tohtoriasteen jatko-opintoja korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. Aspirantti- ja tohtoriopinnot ovat mahdollisia sekä päätoimisina että työn ohella.

Образовательное учреждение **среднего профессионального образования (среднее специальное учебное заведение)** – техникум (училище, школа), колледж, техникум-предприятие. На обучение принимаются юноши и девушки, окончившие 9 или 11 классов или имеющие начальное профессиональное образование. Срок обучения – 2–5 лет.

Образовательное учреждение **высшего профессионального образования (высшее учебное заведение)** – университет, академия, институт. Для получения высшего профессионального образования необходимо иметь среднее (полное) общее образование или среднее профессиональное образование. Срок обучения в вузах – 4–6 лет.

Образовательные программы высшего и среднего профессионального образования могут осваиваться в различных формах, отличающихся объемом обязательных занятий преподавателя с обучающимися: очной (дневной), очно-заочной (вечерней), заочной, в форме экстерната.

Послевузовское профессиональное образование формирует научные кадры высшей квалификации – с ученой степенью кандидата и доктора наук. Институт послевузовского образования представлен аспирантурами и докторантурами при высших учебных заведениях и научно-исследовательских учреждениях. Обучение аспирантов и докторантов осуществляется с отрывом и без отрыва от производства.

ТАУЛУКОТ

ТАБЛИЦЫ

**KOULUTUS
ОБРАЗОВАНИЕ
EDUCATION**

**Väestön koulutustaso Helsingissä
Уровень образования населения Хельсинки
Population by educational level in Helsinki**

	1990 ¹⁾	2002	2003	2004
henkeä - человек				
1 000 henkilöstä iältään 15 vuotta tai enemmän on - Из 1 000 человек в возрасте 15 лет и более имеют:				
perusasteen koulutus- общее основное образование ²⁾	428	327	323	318
keskiasteen koulutus - среднее образование	385	337	338	340
alimman korkea-asteen koulutus - нижнюю ступень высшего профессионального образования	48	125	120	116
alemman korkeakouluasteen koulutus - степень бакалавра	35	75	80	84
ylemmän korkeakouluasteen koulutus - степень магистра	82	122	124	127
tutkijakoulutusasteen koulutus - докторантура	11	15	15	16

¹⁾ Käytetty luokitus ei täysin vertailukelpoinen myöhempien vuosien saman nimisen luokan kanssa. -
Приведенная классификация не полностью сопоставима с классификацией последующих лет,
с одинаковыми названиями.

²⁾ Sisältää maahanmuuttajat, joiden tutkintoa ei ole rekisteröity Suomessa. -
Включая иммигрантов, не зарегистрировавших свой диплом в Финляндии.

Lähde: Tilastokeskus.

Источник: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Väestön koulutustaso Pietarissa**Уровень образования населения Санкт-Петербурга¹⁾****Population by educational level in St Petersburg**

	1989	2002
henkeä - человек		
1 000 henkilöstä iältään 15 vuotta tai enemmän on - Из 1 000 человек в возрасте 15 лет и более имеют:		
ammattillinen koulutus - профессиональное образование		
ylempi korkeakoulu (sis. tutkijakoulutuksen) - высшее (включая послевузовское)	213	261
alempi korkeakoulu - неполное высшее	37	56
keskiaste - среднее	227	267
perusaste - начальное	116	78
yleissivistävä koulutus - общее образование		
lukiotaso - среднее (полное)	175	138
yläaste - основное	136	82
ala-aste - начальное	74	31
ei yleissivistävää peruskoulutusta - не имеют начального общего образования	21	2
ei merkintää koulutustasosta - не указавшие уровень образования	1	85

¹⁾ Väestölaskennan mukaan. - По данным переписей населения.

Yleissivistävät oppilaitokset
Общеобразовательные учреждения
Institutions of general education

Yleissivistävät oppilaitokset ja niiden opiskelijat
Число общеобразовательных учреждений и численность учащихся
Institutions and students of general education

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки ¹⁾					
Oppilaitosten lukumäärä - Число учреждений	188	188	189	190	190
Opiskelijoiden lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность учащихся, 1 000 человек ²⁾	66,0	66,8	66,7	66,5	64,5
joista - в том числе:					
1 - 6 luokat - в 1 - 6 классах	33,5	33,7	33,6	33,0	31,3
% kaikista - в % к итогу	50,8	50,4	50,4	49,6	48,5
7 - 9 luokat - в 7 - 9 классах	15,1	15,8	16,1	17,0	16,4
% kaikista - в % к итогу	22,9	23,7	24,7	25,6	25,4
lukio - в гимназиях ³⁾	17,4	17,3	16,6	16,5	16,8
% kaikista - в % к итогу	26,4	25,9	24,9	24,8	26,0
joista aikuislukioissa - из них в гимназиях для взрослых	4,1	4,1	3,5	3,1	3,1
Opettajien lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность учителей, 1 000 человек	3,6	3,6	3,7	3,8	3,6

¹⁾ Oppivuoden alussa. - На начало учебного года.

²⁾ Sisältää oppilaat, joilla on terveydellisiä koulunkäyntirajoitteita. -

Включая учащихся с ограниченными возможностями здоровья.

³⁾ Sisältää aikuislukiot. Lukio on luokaton ja kestää 2-4 vuotta. - Включая гимназии для взрослых.

В гимназиях имеется бесклассовая форма обучения с продолжительностью 2-4 года.

Lähde: Tilastokeskus ja Helsingin kaupungin tietokeskus.

Источник по Хельсинки: Центральное статистическое бюро Финляндии и Информационный центр г. Хельсинки.

	2000	2001	2002	2003	2004
Pietari - Санкт-Петербург ¹⁾					
Päiväsaikaan toimivat - Дневные					
Oppilaitosten lukumäärä - Число учреждений ²⁾	804	812	805	794	796
Opiskelijoiden lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность учащихся, 1 000 человек	514,7	492,6	465,2	436,2	408,2
joista luokat - из них по группам классов:	500,8	478,6	451,7	422,7	394,2
1 - 4 luokat - 1 - 4 классы	123,3	115,1	110,8	110,5	119,9
% kaikista - в % к итогу	24,6	24,1	24,5	26,1	30,4
5 - 9 luokat - 5 - 9 классы	296,7	280,6	256,0	226,6	193,6
% kaikista - в % к итогу	59,3	58,6	56,7	53,6	49,1
10 - 11 (12) luokat - 10 - 11 (12) классы	80,8	82,9	84,9	85,6	80,7
% kaikista - в % к итогу	16,1	17,3	18,8	20,3	20,5
Opettajien lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность учителей, 1 000 человек	40,9	37,8	38,4	36,6	36,9
Yleissivistävät iltaoppilaitokset - Вечерние (сменные)					
Oppilaitosten lukumäärä - Число учреждений	23	24	24	23	24
Opiskelijoiden lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность учащихся, 1 000 человек	10,6	10,4	10,4	11,5	11,8
Opettajien määrä, 1 000 henkeä - Численность учителей, 1 000 человек	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7

¹⁾ Oppivuoden alussa. - На начало учебного года.

²⁾ Oppilaitosten kokonaismäärään sisältyy oppilaitokset, jotka on tarkoitettu lapsille, joilla on terveydellisiä koulunkäyntirajoitteita. Opiskelijoiden kokonaismäärään sisältyy lapset, joilla on terveydellisiä koulunkäyntirajoitteita ja jotka eivät opiskele luokkajaon mukaisesti. - В общее число учреждений включены учебные заведения для детей с ограниченными возможностями здоровья, в общую численность учащихся - численность обучающихся детей с ограниченными возможностями здоровья, которые не распределены по группам классов.

Yleissivistävistä oppilaitoksista valmistuneet opiskelijat
Выпуск учащихся общеобразовательными учреждениями
Students graduated from institutions of general education

	2000	2001	2002	2003	2004
1 000 henkeä - 1 000 человек					
Helsinki - Хельсинки					
Peruskoulusta päästötodistuksen saaneet - Получили аттестат об основном общем образовании	5,2	4,8	5,1	5,4	5,5
Lukioista päästötodistuksen saaneet - Получили аттестат о среднем (полном) общем образовании	4,3	4,2	4,3	4,2	4,4
Pietari - Санкт-Петербург					
Peruskoulusta päästötodistuksen saaneet - Получили аттестат об основном общем образовании	60,3	60,7	62,4	60,8	56,5
Lukioista päästötodistuksen saaneet - Получили аттестат о среднем (полном) общем образовании	39,4	41,4	42,5	43,4	44,8

Lähde: Tilastokeskus.

Источник по Хельсинки: Центральное статистическое бюро Финляндии.

**AMMATILLINEN KOULUTUS
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ
VOCATIONAL EDUCATION**

**Ammatillinen peruskoulutus Pietarissa
Начальное профессиональное образование в Санкт-Петербурге
Vocational basic education**

**Perustason ammatilliset oppilaitokset
Учебные заведения начального профессионального образования¹⁾
Institutes of vocational basic education**

	2000	2001	2002	2003	2004
Oppilaitosten lukumäärä - Число учебных заведений	96	92	93	87	79
1 000 henkeä - 1 000 человек					
Opiskelijoiden määrä - Численность учащихся	57,2	55,5	54,8	53,0	44,1
Aloittaneet opiskelijat - Принято учащихся	23,3	23,1	22,8	21,1	18,2
Valmistuneet opiskelijat - Подготовлено (выпущено) рабочих	21,6	21,2	20,4	20	17,2

¹⁾ Vuoden lopussa. - На конец года.

Toisen asteen ammatillinen koulutus
Среднее профессиональное образование
Upper secondary education

Ammatilliset oppilaitokset Helsingissä ¹⁾

Учебные заведения среднего профессионального образования в Хельсинки
Vocational institutes in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004 ³⁾
Oppilaitosten lukumäärä - Число учебных заведений	36	39	41	42	42
Opiskelijoiden määrä, 1 000 henkeä - Численность учащихся, 1 000 человек	16,5	17,9	18,2	19,5	26,8
Aloittaneet opiskelijat, 1 000 henkeä - Принято учащихся, 1 000 человек	8,1	8,5	8,9	9,6	11,9
Valmistuneet opiskelijat, 1 000 henkeä ²⁾ - Подготовлено (выпущено) рабочих, 1 000 человек	6,0	6,2	6,0	6,1	5,9

Oppisopimuskoulutus Helsingissä
Обучение на рабочем месте в Хельсинки
Apprenticeship training in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
1 000 henkeä - 1 000 человек					
Oppisopimuskoulutuksen aloittaneet - Принято	1,9	3,0	3,4	3,5	..
Oppisopimuskoulutuksen opiskelijat - Численность учащихся	5,5	6,9	7,4	7,9	..
Oppisopimustodistuksen saaneet ¹⁾ - Получили аттестат об обучении	1,0	1,1	1,3	1,5	..

¹⁾ Syyslukukauden alussa. - В начале осеннего семестра.

²⁾ Tiedot koko vuodelta. - Данные за год в целом.

³⁾ Tilastoinnin perusjoukko on muuttunut ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2004 - В 2004 году менялась методология учета.

Lähde: Helsingin kaupungin tietokeskus ja Tilastokeskus.

Источник: Информационный центр г. Хельсинки, Центральное статистическое бюро Финляндии.

Valtiolliset keskiasteen ammatilliset oppilaitokset Pietarissa**Государственные средние специальные учебные заведения Санкт-Петербурга¹⁾****State secondary vocational schools of St. Petersburg**

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Oppilaitosten lukumäärä - Число учебных заведений ²⁾	77	76	77	76	82
Opiskelijoiden lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность студентов, 1 000 человек	75,1	75,9	75	73	76,7
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	159	162	161	158	167
Opiskelemaan hyväksytyt, 1 000 henkeä - Принято студентов, 1 000 человек	27,2	26,9	26,6	25,5	27,4
Valmistuneet opiskelijat, 1 000 henkeä - Выпущено специалистов, 1 000 человек ³⁾	18,9	19,0	20,4	20,3	20,6
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	40	40	44	44	45

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

²⁾ Sisältää muualla kuin Pietarissa sijaitsevien oppilaitosten sivupisteet. -
Включая филиалы иногородних учебных заведений.

³⁾ Tiedot vuosilta 2000, 2001, 2002, 2003 ja 2004. -
Соответственно, в 2000, 2001, 2002, 2003 и 2004 годах.

**Keskiasteen valtiollisten erikoisoppilaitosten
opiskelijat Pietarissa koulutusaloittain**

Численность студентов государственных средних

специальных учебных заведений Санкт-Петербурга по группам специальностей¹⁾

State secondary vocational school's students by groups of specialities in Sankt Petersburg

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
henkeä - человек				
Yhteensä - Всего	75 075	75 914	74 957	72 976
joista koulutusalan mukaan - в том числе по группам специальностей:				
oikeus, sosiaalityö ja kustannustoiminta - право, социальная работа и издательское дело	4 522	4 463	5 173	4 781
koulutus - образование	8 047	7 873	7 453	7 266
terveydenhuolto - здравоохранение	9 520	9 160	8 809	8 567
kulttuuri ja taide - культура и искусство	3 476	3 380	3 368	3 038
talous ja hallinto - экономика и управление	15 539	15 962	14 283	13 575
tekniikka - технические	33 882	35 000	35 801	35 715
maa ja kalatalous - сельское и рыбное хозяйство	89	76	70	34

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

Keskiasteen valtiollisista erikoisoppilaitoksista valmistuneet Pietarissa koulutusalan mukaan
Выпуск специалистов государственными средними специальными
учебными заведениями Санкт-Петербурга по группам специальностей
State secondary vocational school's graduates by groups of specialities in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003
henkeä - человек				
Yhteensä - Всего	18 860	19 022	20 352	20 269
joista koulutusalan mukaan - в том числе по группам специальностей:				
oikeus, sosiaalityö ja kustannustoiminta - право, социальная работа и издательское дело	1 734	1 838	2 617	2 140
koulutus - образование	1 941	2 077	2 134	1 959
terveydenhuolto - здравоохранение	2 744	2 609	2 608	2 544
kulttuuri ja taide - культура и искусство	655	711	716	775
talous ja hallinto - экономика и управление	4 765	5 189	5 250	5 290
tekniikka - технические	7 006	6 585	7 017	7 552
maa- ja kalatalous - сельское и рыбное хозяйство	15	13	10	9

Korkea-asteen koulutus
Высшие учебные заведения
Tertiary education

Ammattikorkeakoulut Helsingissä¹⁾

Высшие профессиональные учебные заведения Хельсинки
Polytechnics in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
Oppilaitosten lukumäärä - Число учебных заведений	7	7	7	7	7
Opiskelijoiden lukumäärä, 1 000 henkeä - Численность студентов, 1 000 человек	31,3	32,6	33,9	35,1	35,3
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	567	586	606	626	632
Aloittaneet opiskelijat, 1 000 henkeä - Число студентов, приступивших к учебе, 1 000 человек	9,2	8,8	8,3	9,2	8,9
Valmistuneet opiskelijat, 1 000 henkeä ²⁾ - Выпущено специалистов, 1 000 человек	3,1	5,0	5,6	5,7	5,7
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	57	90	100	102	102

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

Sisältää Espoossa ja Vantaalla toimivan EVTEK- ja Laurea-ammattikorkeakoulun. -

Включая высшие профессиональные учебные заведения EVTEK и Laurea в гг. Эспоо и Вантаа.

²⁾ Tiedot koko vuodelta. - Данные за год в целом.

Lähde: Opetusministeriö, Amkota-tietokanta.

Источник: Министерство образования, база данных "КОТА".

Yliopistot Helsingissä¹⁾
Университеты Хельсинки
Universities in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
Oppilaitosten lukumäärä - Число учебных заведений	8	8	8	8	8
Opiskelijoiden määrä, 1 000 henkeä - Численность студентов, 1 000 человек	60,3	61,5	62,9	64,1	63,7
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	1 095	1 107	1 123	1 146	1 138
Aloittaneet opiskelijat, 1 000 henkeä - Принято студентов, 1 000 человек	7,1	7,0	7,0	7,1	6,9
Valmistuneet, 1 000 henkeä ²⁾ - Выпущено специалистов, 1 000 человек	6,4	6,3	6,5	6,7	6,5
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	116	113	116	120	117

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

Luvut sisältävät Espoossa sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun. -

Включая студентов базового цикла и Технического университета, расположенного в г. Эспоо.

²⁾ Tiedot koko vuodelta - Данные за год в целом.

Lähde: Opetusministeriö, Kota-tietokanta

Источник: Министерство образования, база данных "КОТА".

Yliopistot Pietarissa
Высшие учебные заведения Санкт-Петербурга¹⁾
Universities in St Petersburg

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Oppilaitosten lukumäärä - Число учебных заведений ²⁾	92	95	102	100	101
Opiskelijoiden määrä, 1 000 henkeä - Численность студентов, 1 000 человек	344,9	383,8	380,1	421,8	443,4
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	732	819	816	912	964
Opiskelemaan hyväksytyt, 1 000 henkeä - Принято студентов, 1 000 человек	88,7	99,9	89,7	96,7	106,3
Valmistuneet, 1 000 henkeä - Выпущено специалистов ³⁾ , 1 000 человек	47,6	52,3	56,0	65,0	71,8
10 000 asukasta kohti - на 10 000 населения, человек	101	111	120	140	156

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

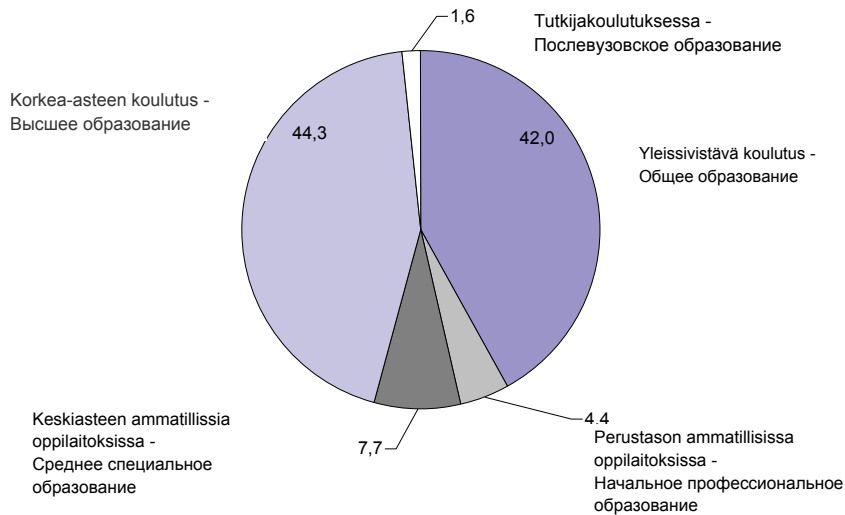
²⁾ Sisältää myös muualla kuin Pietarissa sijaitsevien oppilaitosten sivupisteet. -
Включая филиалы иногородних вузов.

³⁾ Tiedot vuosilta 2000, 2001, 2002, 2003 ja 2004. -
Соответственно, в 2000, 2001, 2002, 2003 и 2004 годах.

Opiskelijoiden osuudet koulutusasteen mukaan
Доля учащихся по видам обучения, %
Proportions of students by level of education

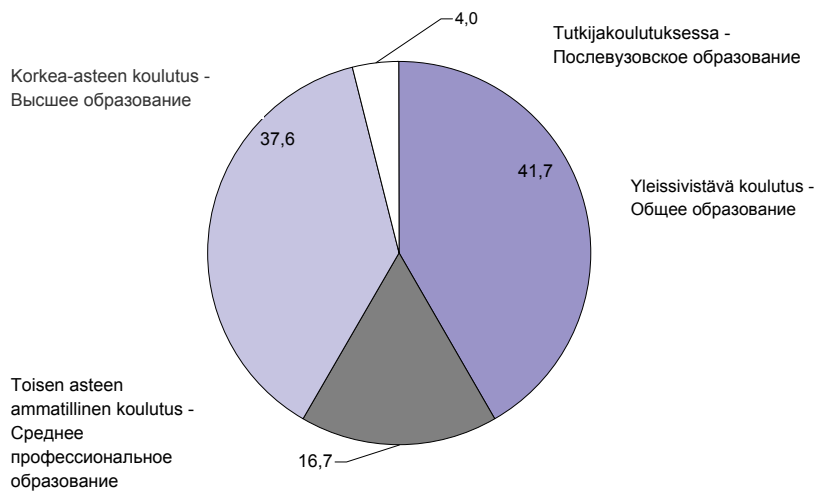
Pietari - Санкт-Петербург

oppivuoden alussa - на начало 2004/2005 учебного года

Helsinki - Хельсинки

vuonna 2004 - в 2004 году

Lähde: Tilastokeskus.

Источник по Хельсинки: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Аmmattikorkeakoulujen opiskelijat Helsingissä koulutusalan mukaan¹⁾

**Численность учащихся высших профессиональных
учебных заведений Хельсинки по группам специальностей
Students in polytechnics by field of study in Helsinki**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
henkeä - человек						
Yhteensä - Всего	31 259	32 575	33 934	35 051	35 346	35 480
joista koulutusalan mukaan - в том числе по группам специальностей:						
humanistiset tieteet ja kasvatusala - гуманитарные науки и преподавание	78	96	94	86	82	90
kulttuuriala - культура	1 374	1 698	1 893	2 102	2 313	2 461
yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala - обществоведение, экономика предприятий и управление	9 534	9 557	9 833	10 033	9 904	9 771
luonnontieteiden ala - естественные науки	2 229	2 409	2 580	2 642	2 532	2 471
tekniikka ja liikenne - техника и транспорт	6 561	7 147	7 684	7 975	8 059	7 897
luonnonvara- ja ympäristöala - природные ресурсы и окружающая среда	173	219	225	224	211	212
sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala - социальное обеспечение, здравоохранение и физкультура	8 771	8 810	8 917	9 174	9 429	9 761
matkailu-, ravitsemis- ja talousala - туризм, питание и экономика	2 539	2 639	2 708	2 815	2 816	2 817

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

Sisältää Espoossa ja Vantaalla toimivan EVTEK- ja Laurea-ammattikorkeakoulun. - Включая высшие профессиональные учебные заведения EVTEK и Laurea, расположенные в гг. Эспоо и Вантаа.

Lähde: Opetusministeriö, Amkoto-tietokanta.

Источник: Министерство образования, база данных "АМКОТА".

Yliopistojen perustutkinto-opiskelijat Helsingissä koulutusalan mukaan¹⁾

Численность студентов базового цикла

университетов Хельсинки по направлениям подготовки

University students by field of study in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Kaikki yhteensä - Всего	50 559	51 519	52 621	53 271	53 562
Eläinlääketiede - Ветеринария	371	369	396	393	381
Farmasia - Фармацевтика	739	796	805	764	796
Hammaslääketiede - Стоматология	182	191	211	218	221
Humanistinen koulutus - Гуманитарное образование	8 005	7 941	7 910	7 852	7 600
Kasvatustiede - Педагогика	2 985	2 980	3 024	3 065	3 045
Kauppatiede - Экономика и управление	5 596	5 779	5 993	6 070	6 090
Kuvataide - Изобразительное искусство	208	224	214	229	213
Luonnontiede - Естествоведение	6 863	6 894	7 062	7 257	7 498
Lääketiede - Медицина	686	697	713	757	769
Maatalous-metsätiede - Сельскохозяйственные и лесные науки	2 571	2 578	2 590	2 677	2 683
Musiikki - Музыкаведение	1 319	1 317	1 384	1 347	1 381
Oikeustiede - Юридические науки	2 188	2 150	2 091	2 109	2 033
Psykologia - Психология	440	442	458	453	435
Taideteollinen koulutus - Художественно-промышленное образование	1 439	1 530	1 576	1 562	1 619
Teatteri ja tanssi - Театральное и хореографическое искусство	300	327	364	383	385
Teknillistieteellinen koulutus - Научно-техническое образование	11 235	11 757	12 166	12 376	12 430
Teologia - Теология	1 576	1 648	1 674	1 705	1 727
Yhteiskuntatieteet - Общественно-политические науки	3 856	3 899	3 990	4 054	4 256

¹⁾ Luvut sisältävät Espoossa sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun. -

Включая студентов базового цикла Технического университета, расположенного в г. Эспоо.

Lähde: Opetusministeriö, Kota-tietokanta.

Источник: Министерство образования, база данных "КОТА".

Аmmattikorkeakoulututkinnon suorittaneet Helsingissä¹⁾
Выпуск специалистов высшими
профессиональными учебными заведениями Хельсинки
Graduated polytechnic students in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Yhteensä - Всего	3 135	5 000	5 591	5 726	5 692
joista koulutusalan mukaan - в том числе по группам специальностей:					
humanistinen ja kasvatustieteiden гуманитарные науки и преподавание	-	18	17	17	9
kulttuuriala - культура	122	154	184	246	355
yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala - обществоведение, экономика предприятия и управление	919	1 558	1 542	1 723	1 684
luonnontieteiden ala - естественные науки	182	227	304	335	355
tekniikka ja liikenne - техника и транспорт	449	766	909	917	958
luonnonvara- ja ympäristöala - природные ресурсы и окружающая среда	6	9	23	32	44
sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala - социальное обеспечение, здравоохранение и физкультура	1 280	1 911	2 147	1 959	1 823
matkailu-, ravitsemis- ja talousala - туризм, питание и экономика	177	357	465	497	464

¹⁾ Sisältää Espoossa ja Vantaalla toimivan EVTEK- ja Laurea-ammattikorkeakoulun. -

Включая высшие профессиональные учебные заведения EVTEK и Laurea в гг. Эспоо и Вантаа.

Lähde: Amkoti-tietokanta, opetusministeriö.

Источник: Министерство образования, база данных "КОТА".

Yliopistoista perustutkinnon suorittaneet Helsingissä koulutusalan mukaan¹⁾

Выпуск специалистов университетами Хельсинки

University graduates by field of study in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Kaikki yhteensä - Всего	5 284	5 239	5 406	5 656	5 499
Eläinlääketiede - Ветеринария	44	44	33	59	50
Farmasia - Фармацевтика	172	182	187	245	189
Hammaslääketiede - Стоматология	28	22	13	28	26
Humanistinen koulutus - Гуманитарное образование	714	625	715	831	833
Kasvatustiede - Педагогика	426	426	421	412	402
Kauppatiede - Экономика и управление	621	643	745	653	724
Kuvataide - Изобразительное искусство	52	61	28	49	30
Luonnontiede - Естествоведение	734	727	688	780	639
Lääketiede - Медицина	102	96	101	86	94
Maatalous-metsätiede - Сельскохозяйственные и лесные науки	240	256	249	223	234
Musiikki - Музыкаведение	148	134	142	184	142
Oikeustiede - Юридические науки	284	305	277	233	253
Psykologia - Психология	37	57	40	51	63
Taideteollinen koulutus - Художественно- промышленное образование	235	238	234	229	269
Teatteri ja tanssi - Театральное и хореографическое искусство	55	51	49	80	50
Teknillistieteellinen koulutus - Научно-техническое образование	869	853	940	953	961
Teologia - Теология	127	133	152	130	154
Yhteiskuntatieteet - Общественно-политические науки	396	386	392	430	386

¹⁾ Luvut sisältävät Espoossa sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun. -

Включая студентов базового цикла и Технического университета, расположенного в г. Эспоо.

Lähde: Kota-tietokanta, opetusministeriö. - Источник: Министерство образования, база данных "КОТА".

Yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijat Pietarissa ammatti- ja koulutusalan mukaan
Численность студентов высших учебных заведений Санкт-Петербурга
по группам специальностей и направлений подготовки¹⁾
University students by level of education and field of study in St Petersburg

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
henkeä - человек				
Yhteensä - Всего	344 936	383 826	380 104	421 777
joista ammattialan mukaan - в том числе:				
по группам специальностей	301 837	340 700	351 090	392 281
luonnontieteelliset - естественнонаучные	7 852	7 942	8 835	9 899
humanitaaris-sosiaaliset - гуманитарно-социальные	47 538	56 026	63 815	74 571
koulutus - образование	7 832	8 340	8 136	10 316
terveydenhuolto - здравоохранение	11 049	11 531	12 215	12 552
kulttuuri ja taide - культура и искусство	14 251	16 958	17 950	20 277
talous ja hallinto - экономика и управление	94 954	111 830	105 362	121 817
insinööritaito-tekniikka - инженерно-технические	111 827	121 529	128 538	136 484
maa- ja kalatalous - сельское и рыбное хозяйство	6 534	6 544	6 239	6 365
koulutusalan mukaan - по группам направлений	43 099	43 126	29 014	29 496
luonnontieteet ja matematiikka - естественные науки и математика	5 244	5 273	4 906	5 099
humanistiset ja sosiaalis-taloudelliset tieteet - гуманитарные и социально-экономические науки	17 624	18 631	14 363	14 848
koulutus - образование	4 730	4 825	4 627	3 915
tekniset tieteet - технические науки	15 233	14 305	5 035	5 549
maataloustieteet - сельскохозяйственные науки	268	92	83	85

¹⁾ Lukuvuoden alussa. - На начало учебного года.

Yliopistoista ja korkeakouluista valmistuneet Pietarissa ammatti- ja koulutusalan mukaan
Выпуск специалистов высшими учебными заведениями¹⁾
Санкт-Петербурга по группам специальностей и направлений подготовки
University graduates by vocational branch and field of study in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003
henkeä - человек				
Yhteensä - Всего	47 653	52 298	55 996	65 014
joista ammattialan mukaan -				
в том числе по группам специальностей	41 692	45 367	48 556	57 643
luonnontieteelliset - естественнонаучные	1 121	1 146	1 165	1 480
humanitaaris-sosiaaliset - гуманитарно-социальные	6 843	7 752	9 869	13 199
koulutus - образование	2 081	2 195	1 982	2 188
terveydenhuolto - здравоохранение	1 784	1 855	1 736	1 817
kulttuuri ja taide - культура и искусство	1 700	1 956	2 025	2 410
talous ja hallinto - экономика и управление	14 092	16 028	15 590	19 428
insinööritaito-tekniikka - инженерно-технические	13 232	13 596	15 325	16 168
maa- ja kalatalous - сельское и рыбное хозяйство	839	839	864	953
koulutusalan mukaan - по группам направлений	5 961	6 931	7 440	7 371
luonnontieteet ja matematiikka - естественные науки и математика	962	1 033	1 015	1 177
humanistiset ja sosiaalis-taloudelliset tieteet - гуманитарные и социально-экономические науки	2 378	2 837	2 946	3 039
koulutus - образование	1 140	1 320	1 268	1 183
tekniset tieteet - технические науки	1 459	1 718	2 185	1 957
maataloustieteet - сельскохозяйственные науки	22	23	26	15

¹⁾ Ei sisällä tutkijakoulutusta. - Без послевузовской подготовки.

Yliopistoihin sisäänpääsy koulutusaloittain

Конкурс на вступительных экзаменах в высшие учебные заведения

Entrance into universities by field of study

(hakeneiden osuus hyväksytyistä - подано заявлений на одно место - proportion of applicants admitted)

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки					
Keskimäärin - В среднем	4,1	3,7	3,9	4,1	4,1
Eläinlääketiede - Ветеринария	6,4	6,3	7,3	8,7	9,9
Farmasia - Фармацевтика	3,1	2,1	3,2	4,1	5,0
Hammaslääketiede - Стоматология	2,5	3,4	2,9	4,5	4,0
Humanistinen koulutus - Гуманитарное образование	4,9	4,4	4,7	5,5	5,3
Kasvatustiede - Педагогика	6,5	5,7	5,9	5,8	6,2
Kauppatiede - Экономика и управление	3,7	3,3	3,3	3,2	3,1
Kuvataide - Изобразительное искусство	24,5	18,8	15,7	15,2	15,6
Luonnontiede - Естествоведение	2,7	2,7	2,5	2,4	2,4
Lääketiede - Медицина	5,2	5,2	6,3	6,7	7,1
Maatalous-metsätiede - Сельскохозяйственные и лесные науки	2,4	2,1	3,1	2,9	2,9
Musiikki - Музыкаведение	5,8	5,3	5,2	5,7	4,4
Oikeustiede - Юридические науки	6,4	5,4	6,3	5,7	6,7
Psykologia - Психология	8,1	9,0	12,1	14,1	12,4
Taideteollinen koulutus - Художественно- промышленное образование	10,5	8,2	10,9	10,9	9,0
Teatteri ja tanssi - Театральное и хореографическое искусство	25,0	19,6	17,8	18,3	26,0
Teknillistieteellinen koulutus - Научно-техническое образование	2,2	2,1	2,0	2,1	2,0
Teologia - Теология	3,7	3,8	3,2	3,3	3,6
Yhteiskuntatieteet - Общественно-политические науки	5,7	5,2	5,9	5,7	6,6

Lähde: Opetusministeriö, KOTA-tietokanta.

Источник: Министерство образования, база данных "KOTA".

	2000	2001	2002	2003	2004
Pietari - Санкт-Петербург¹⁾					
Keskimäärin - В среднем	1,97	1,93	2,08	2,16	2,14
joista oppilaitokset - в том числе учебные заведения:					
teollisuuden ja rakentamisen - промышленности и строительства	1,85	1,87	2,10	2,25	2,16
kuljetuksen ja tietoliikenteen - транспорта и связи	1,86	1,85	2,12	1,93	1,91
maatalouden - сельского хозяйства	1,67	1,53	1,70	1,56	1,51
talouden ja oikeuden - экономики и права	1,72	1,61	1,73	1,66	1,90
terveydenhuollon, liikuntakasvatuksen ja urheilun - здравоохранения, физической культуры и спорта	2,38	2,29	2,21	2,09	1,97
koulutuksen - образования	2,23	2,16	2,08	2,24	2,24
taiteen ja elokuvan - искусства и кинематографии	5,25	4,58	4,56	5,57	5,50

¹⁾ Oppilaitosten erikoistumisalan mukaan. -
По отраслевой специализации государственных учебных заведений.

Tutkijakoulutus

Послевузовское образование

Post graduate education

Jatko-opiskelijat koulutusalan mukaan Helsingissä¹⁾

Численность аспирантов и докторантов по направлениям подготовки в Хельсинки

Post-graduate students by field of study in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Kaikki yhteensä - Всего	8 665	8 817	9 058	9 485	9 189
Eläinlääketiede - Ветеринария	72	70	76	81	68
Farmasia - Фармацевтика	83	85	86	92	95
Hammaslääketiede - Стоматология	41	44	44	49	46
Humanistinen koulutus - Гуманитарное образование	969	1 026	1 041	1 109	1 023
Kasvatustiede - Педагогика	376	399	388	402	386
Kauppatiede - Экономика и управление	518	525	567	621	572
Kuvataide - Изобразительное искусство	8	9	10	11	14
Luonnontiede - Естествоведение	1 107	1 156	1 158	1 222	1 137
Lääketiede - Медицина	464	476	496	435	414
Maatalous-metsätiede - Сельскохозяйственные и лесные науки	523	535	553	561	505
Musiikki - Музыкаведение	108	115	130	128	133
Oikeustiede - Юридические науки	368	444	450	481	414
Psykologia - Психология	113	83	129	132	171
Taideteollinen koulutus - Художественно- промышленное образование	128	137	141	169	185
Teatteri ja tanssi - Театральное и хореографическое искусство	32	31	31	35	35
Teknillistieteellinen koulutus - Научно-техническое образование	2 606	2 513	2 597	2 743	2 762
Teologia - Теология	462	440	414	405	409
Yhteiskuntatieteet - Общественно-политические науки	687	729	747	809	820

¹⁾ Luvut sisältävät Espoossa sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun. -

Включая Технический университет, расположенный в г. Эспоо.

Lähde: Opetusministeriö, KOTA-tietokanta.

Источник: Министерство образования, база данных "KOTA".

Yliopistoista jatkotutkinnon suorittaneet koulutusalan mukaan Helsingissä¹⁾

**Выпуск аспирантов и докторантов университетами по направлениям подготовки в Хельсинки
University post-graduates by field of study in Helsinki**

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Kaikki yhteensä - Всего	853	822	820	808	794
Eläinlääketiede - Ветеринария	6	6	6	12	11
Farmasia - Фармацевтика	13	20	15	24	11
Hammaslääketiede - Стоматология	9	5	3	6	8
Humanistinen koulutus - Гуманитарное образование	78	71	60	70	58
Kasvatustiede - Педагогика	27	35	29	27	31
Kauppatiede - Экономика и управление	36	44	37	29	46
Kuvataide - Изобразительное искусство	0	1	1	0	0
Luonnontiede - Естествоведение	196	162	215	177	171
Lääketiede - Медицина	106	112	86	85	91
Maatalous-metsätiede - Сельскохозяйственные и лесные науки	49	41	41	49	30
Musiikki - Музыкаведение	10	13	9	14	6
Oikeustiede - Юридические науки	29	21	31	29	36
Psykologia - Психология	9	15	9	11	13
Taideteollinen koulutus - Художественно-промышленное образование	2	6	3	5	8
Teatteri ja tanssi - Театральное и хореографическое искусство	0	5	3	3	0
Teknillistieteellinen koulutus - Научно-техническое образование	182	200	195	203	202
Teologia - Теология	34	18	26	20	20
Yhteiskuntatieteet - Общественно-политические науки	67	47	51	44	52

¹⁾ Luvut sisältävät Espoossa sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun. -

Включая Технический университет, расположенный в г. Эспоо.

Lähde: Opetusministeriö, Kota-tietokanta.

Источник: Министерство образования, база данных "КОТА".

Tohtorintutkinnon suorittaneet koulutusalan mukaan Helsingissä¹⁾**В том числе выпуск докторантов университетами по направлениям подготовки в Хельсинки**
Graduated doctoral students by field of study in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Kaikki yhteensä - Всего	505	516	492	523	574
Eläinlääketiede - Ветеринария	6	6	6	12	11
Farmasia - Фармацевтика	7	10	7	11	8
Hammaslääketiede - Стоматология	9	5	3	6	8
Humanistinen koulutus - Гуманитарное образование	47	47	36	41	43
Kasvatustiede - Педагогика	14	23	17	18	19
Kauppatiede - Экономика и управление	20	30	26	28	36
Kuvataide - Изобразительное искусство	0	1	1	0	0
Luonnontiede - Естествоведение	97	75	105	84	108
Lääketiede - Медицина	106	112	86	85	91
Maatalous-metsätiede - Сельскохозяйственные и лесные науки	43	36	32	36	29
Musiikki - Музыкаведение	3	6	8	9	5
Oikeustiede - Юридические науки	4	5	13	12	17
Psykologia - Психология	4	2	2	3	9
Taideteollinen koulutus - Художественно-промышленное образование	2	6	3	5	8
Teatteri ja tanssi - Театральное и хореографическое искусство	0	4	3	2	0
Teknillistieteellinen koulutus - Научно-техническое образование	90	107	99	124	130
Teologia - Теология	19	10	16	15	15
Yhteiskuntatieteet - Общественно-политические науки	34	31	29	32	37

¹⁾ Luvut sisältävät Espoossa sijaitsevan Teknillisen korkeakoulun. -

Включая Технический университет, расположенный в г. Эспоо.

Lähde: Kota-tietokanta, opetusministeriö. - Источник: Министерство образования, база данных "KOTA".

Jatko-opiskelijat Pietarissa
Подготовка аспирантов в Санкт-Петербурге
Post-graduate students by field of study in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
Jatko-opiskelijoiden koulutusta hoitavat organisaatiot - Число организаций, ведущих подготовку аспирантов	154	153	154	160	160
joista - из них					
yliopistoissa - высшие учебные заведения	51	50	50	56	56
tieteelliset tutkimuslaitokset - научно-исследовательские институты	103	103	104	104	104
Jatko-opiskelijoiden määrä (vuoden lopussa) - Численность аспирантов (на конец года)	13 746	14 530	14 779	15 185	14 926
joista yliopistoissa - из них в высших учебных заведениях	12 184	12 905	13 141	13 504	13 324
Jatko-opiskeluun hyväksytyt - Прием аспирантов	4 866	4 918	4 893	5 113	5 008
joista yliopistoissa - из них в высших учебных заведениях	4 321	4 403	4 382	4 602	4 524
Valmistuneet jatko-opiskelijat - Выпуск аспирантов	3 053	2 914	3 119	3 339	3 350
joista yliopistoissa - из них в высших учебных заведениях	2 686	2 576	2 729	2 962	2 915
Joista väitelleitä - Из общего выпуска - с защитой диссертации	875	644	731	801	914

Tohtorintutkintoa suorittavat, tohtorikoulutukseen hyväksytyt ja tutkinnon suorittaneet Pietarissa
Численность докторантов, прием и выпуск из докторантуры в Санкт-Петербурге
Doctoral candidates, students accepted in doctoral education
and graduated doctoral students in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Tohtorin tutkintoa suorittavat opiskelijat (vuoden lopussa) - Численность докторантов (на конец года)	855	818	761	720	699
joista - в том числе:					
yliopistoissa - в высших учебных заведениях	811	771	710	671	658
tieteellisissä tutkimuslaitoksissa - в научно-исследовательских институтах	44	47	51	49	41
Tohtorikoulutukseen hyväksytyt - Прием докторантов	316	241	253	238	217
joista yliopistoissa - из них в высших учебных заведениях	295	219	234	225	200
Valmistuneet tohtorit - Выпуск докторантов	238	234	257	245	192
joista yliopistoissa - из них в высших учебных заведениях	227	224	246	232	182
Kokonaismäärästä puolustettuja väitöskirjoja - Из общего выпуска - с защитой диссертации	74	52	63	50	51
joista yliopistoissa - из них в высших учебных заведениях	66	51	61	47	49

Jatkotutkinnon suorittaneet koulutusalan mukaan Pietarissa
Выпуск аспирантов по направлениям подготовки в Санкт-Петербурге
Post-graduates by field of study in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Yhteensä - Всего	3 053	2 914	3 119	3 339	3 350
joista tieteenalan mukaan - в том числе по отраслям наук:					
fysiikka-matematiikka - физико-математические	222	235	197	203	215
kemia - химические	54	64	66	57	65
biologia - биологические	136	96	94	115	114
tekniikka - технические	879	747	712	781	758
maatalous - сельскохозяйственные	36	52	36	41	41
historia - исторические	68	59	67	76	80
talous - экономические	590	589	708	844	811
filosofia - философские	59	69	72	63	69
filologia - филологические	162	168	180	162	135
oikeustiede - юридические	109	114	116	151	172
pedagogia - педагогические	139	140	163	187	195
lääketiede - медицинские	190	177	255	231	248
farmasia - фармацевтические	9	5	6	4	5
eläinlääketiede - ветеринарные	21	23	21	22	19
taide - искусствоведение	74	88	92	103	81
arkkitehtuuri - архитектура	11	3	2	1	8
psykologia - психологические	64	57	70	80	92
sosiologia - социологические	53	61	64	65	70
politiikka - политические	26	32	52	41	34
tähtitiede - науки о Земле	97	97	108	86	103
muut - прочие	54	38	38	26	35

Valmistuneet tohtorit tieteen alan mukaan Pietarissa
Выпуск докторантов по отраслям наук в Санкт-Петербурге
Graduated doctoral students according to science in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Yhteensä - Всего	238	234	257	245	192
joista tieteenalan mukaan - в том числе по отраслям наук:					
fysiikka-matematiikka - физико-математические	44	37	37	40	17
kemia - химические	7	9	6	5	6
biologia - биологические	17	13	9	11	5
tekniikka - технические	51	57	45	43	41
maatalous - сельскохозяйственные	2	4	4	2	2
historia - исторические	7	7	10	16	8
taloustiede - экономические	33	27	30	29	23
filosofia - философские	12	19	21	15	16
filologia - филологические	17	13	29	17	14
oikeustiede - юридические	3	5	4	6	9
pedagogiikka - педагогические	23	15	16	25	22
lääketiede - медицинские	6	7	8	8	9
eläinlääketiede - ветеринарные	2	-3	0	0	0
taide - искусствоведение	0	0	0	0	3
arkkitehtuuri - архитектура	0	1	1	0	1
psykologia - психологические	2	3	10	10	3
sosiologia - социологические	2	3	9	8	2
politiikka - политические	0	4	4	1	2
tähtitiede - науки о Земле	9	7	10	7	7
muut - прочие	1	3	4	2	2

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA
НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
RESEARCH AND DEVELOPMENT

**Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tutkimushenkilöstö
ja tutkimustyövuodet Uudenmaan maakunnassa**
**Исследовательский персонал, занятый в сфере исследований и разработок,
и стаж исследовательской работы в провинции Уусимаа в Финляндии**
Research and development (R&D) personnel and working years of in the region of Uusimaa

	2000	2003	2004
Tutkimushenkilöstö - Research and development (R&D) personnel- Исследовательский персонал			
Yhteensä - Всего	29 884	31 491	32 114
Yritykset - Предприятия	15 656	15 934	16 299
Julkinen sektori+YVT - Частный сектор+ЧНД ¹⁾	6 279	6 759	6 902
Korkeakoulusektori - Вузовский сектор	7 949	8 798	8 913
Tutkimustyövuodet - Research and development (R&D) working years - Стаж исследовательской работы			
Yhteensä - Всего	23 534	24 653	25 037
Yritykset - Предприятия	12 152	12 682	13 173
Julkinen sektori+YVT - Частный сектор+ЧНД ¹⁾	4 784	5 000	4 936
Korkeakoulusektori - Вузовский сектор	6 598	6 972	6 927

¹⁾ YVT (yksityinen voittoa tavoittelematon toiminta). - ЧНД (частная некоммерческая деятельность).

Lähde: Tilastokeskus.

Источник: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Uudenmaan maakunnan yritysten Suomessa hakemat patentit
Заявки на патенты, поданные предприятиями провинции Уусимаа в Финляндии
Patent applications submitted by enterprises in the region of Uusimaa

	2000	2001	2002	2003	2004
Patentteja yhteensä kpl - Патентов всего, шт.	733	611	577	591	582
Osuus koko maan patenteista, % - Доля от патентов всей страны, %	38,5	34,3	35,2	39,2	37,1

Lähde: Tilastokeskus.

Источник: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Informaatiotoimialan työpaikat ja niiden osuus kaikista työpaikoista Helsingissä
Рабочие места в области информации
и их доля в общем числе рабочих мест в Хельсинки
Jobs on the information sector and their share of the total amount of jobs

	2000	2001	2002	2003
Työpaikat - Рабочие места	68 623	70 618	68 126	65 417
Osuus työpaikoista, % - Доля в общем числе рабочих мест, %	18,4	18,8	18,2	17,8

Lähde: Tilastokeskus.

Источник: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Korkeakoulututkinnon suorittaneet 25-64 vuotiaat Helsingissä
Лица с высшим образованием в возрасте от 25 до 64 лет в Хельсинки
University graduates, age between 25-64 years, in Helsinki

	2000	2001	2002	2003	2004
Korkeakoulututkinto yhteensä ¹⁾ - Лица с высшим образованием - всего ¹⁾	81 023	85 332	87 588	90 981	94 305
Osuus 25-64 v. väestöstä, % Доля от возрастной группы, %	24,9	25,9	26,5	27,6	28,6
Tieteen ja tekniikan alojen korkeakoulututkinnot ²⁾ Лица с высшим научным и техническим образованием ²⁾	22 945	23 657	24 170	24 560	25 032
Osuus 25-64 v. väestöstä, % Доля от возрастной группы, %	7,1	7,2	7,3	7,4	7,6

¹⁾ Käytetty luokittelu: ISCED 5A-6

Классификация: ISCED 5A-6

²⁾ Käytetty luokittelu: ISCED 4-5

Классификация: ISCED 4-5

Lähde: Tilastokeskus.

Источник: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Tutkimus- ja kehittämistyötä tekevien määrä Pietarissa
Численность работников, выполнявших научные
исследования и разработки в Санкт-Петербурге¹⁾
The research and development (R&D) personnel in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
henkeä - человек					
Yhteensä - Всего	98 371	96 734	94 352	92 715	90 011
Kokonaismäärästä % osuus - В % к общей численности					
yliopistokoulutuksen saaneita asiantuntijoita - специалисты с высшим образованием	66,5	66,6	66,6	67,3	67,9
heistä - из них:					
tohtoreita - доктора наук	2,9	2,9	3,0	3,0	3,4
tieteiden kandidaatteja - кандидаты наук	11,2	10,9	10,8	10,8	11,0

¹⁾ Vuoden lopussa. - На конец года.

Tieteellistä tutkimus- ja kehittämistyötä tekevät toimintasektorin mukaan Pietarissa
Численность работников, выполнявших научные
исследования и разработки в Санкт-Петербурге, по секторам деятельности
The research and development personnel according to the sector of activity in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
1 000 henkeä - 1 000 человек					
Yhteensä - Всего	98,4	96,7	94,4	92,7	90,0
valtiollinen - государственный	16,3	16,5	16,7	16,5	16,5
yrittäjäsektori - предпринимательский	76,1	74,8	72,4	70,9	67,9
yliopistokoulutus - высшего образования	5,8	5,2	5,2	5,2	5,5
yksityinen ei-kaupallinen - частный некоммерческий	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot Pietarissa
Затраты на исследования и разработки в Санкт-Петербурге
Research and development (R&D) expenditure in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
1 000 000 euroa - 1 000 000 евро					
Yhteensä - Всего	548,3	836,6	761,7	861,3	970,5
sisäiset - внутренние	329,0	455,5	482,3	525,0	581,9
juoksevat - текущие	321,2	443,9	471,4	506,7	565,7
palkkakustannukset - затраты на оплату труда	126,3	184,8	205,3	225,9	249,0
sosiaalimaksut - отчисления на социальные нужды	47,2	62,6	67,8	70,8	74,1
laittekustannukset - затраты на оборудование	7,8	14,4	11,8	9,8	15,1
muut aineelliset kustannukset - другие материальные затраты	74,8	116,9	105,9	113,4	132,9
pääomakustannukset - капитальные	7,8	11,6	10,9	18,2	16,2
ulkoiset - внешние	219,4	381,1	279,4	336,4	388,6

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen osuus Pietarin alueellisesta bruttokansantuotteesta (bkt) oli vuonna 2001 - 8,0 %, vuonna 2002 - 6,2 % ja vuonna 2003 - 6,9 %, vuonna 2004 - 7,0%.

Доля затрат на исследования и разработки в валовом региональном продукте (ВРП) Санкт-Петербурга составляла в 2001 году 8,0%; в 2002 - 6,2; в 2003 - 6,9%, в 2004 - 7,0%.

Sisäiset juoksevat tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot toimintasektoreittain
Внутренние текущие затраты на исследования и разработки
в Санкт-Петербурге по видам работ в разрезе секторов деятельности в 2004 году
Internal running research and development (R&D)
expenditure according to the sector of activity in St Petersburg

	Yhteensä - Всего	joista - в том числе на		
		perustutkimus - фундамен- тальные исследования	soveltava tutkimus - прикладные исследования	kehittämistoiminta - разработки
1 000 000 euroa - 1 000 000 евро				
Yhteensä - Всего	565,7	58,4	84,4	423,0
joista tieteenaloittain - в том числе по отраслям наук:				
luonnontieteet - естественные	74,1	33,8	29,1	11,2
tekniset tieteet - технические	464,2	9,1	44,6	410,5
lääketiede - медицинские	7,8	2,7	4,8	0,3
maataloustieteet - сельскохозяйственные	5,8	4,0	1,4	0,4
yhteiskuntatieteet - общественные	8,4	4,0	4,2	0,2
humanistiset - гуманитарные	5,5	4,9	0,3	0,3

Sisäisten tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen rahoituslähteet Pietarissa
Источники финансирования внутренних затрат
на исследования и разработки в Санкт-Петербурге
Sources of financing for internal research and development (R&D) expenditure in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
1 000 000 euroa - 1 000 000 евро					
Sisäiset menot yhteensä - Внутренние затраты - всего	329,0	455,5	482,3	525,0	581,9
joista - в том числе:					
oma pääoma - собственные средства	5,6	11,1	9,4	10,0	10,1
budjettivarat - средства бюджета	189,5	264,3	264,2	311,2	371,0
budjetin ulkopuolisten rahastojen varat - средства внебюджетных фондов	13,1	12,0	25,6	10,8	5,8
yrityksiltä saadut varat - средства организаций предпринимательского сектора	77,3	121,4	147,7	150,1	156,5
muut lähteet - прочие источники	43,5	46,7	35,4	42,8	38,5

Innovatiivisten teollisuuslaitosten tuotevolyymi Pietarissa
Объем отгруженной продукции инновационно-
активных промышленных предприятий Санкт-Петербурга
Product volume of the innovative industrial enterprises in St Petersburg

	2000	2001	2002	2003	2004
Toimitettujen innovatiivisten tuotteiden(töiden, palveluiden) määrä - Объем отгруженной инновационной продукции (работ, услуг)					
1 000 000 euroa - 1 000 000 евро	199,2	583,9	361,0	189,7	207,3
Prosentteina kokonaismäärästä - В % к общему объему:					
uudelleen toimitetut ja huomattavia muutoksia läpikäyneet tuotteet - продукция, вновь внедренная или подвергавшаяся значительным технологическим изменениям	54,1	84,8	59,9	42,5	40,6
jatkokehitetyt tuotteet - продукция подвергавшаяся усовершенствованию	45,6	15,1	38,9	54,1	50,3
muut innovatiiviset tuotteet - прочая инновационная продукция	0,3	0,1	1,2	3,4	9,1

KULTTUURI
КУЛЬТУРА
CULTURE

Kaupunginkirjasto
Общедоступные библиотеки
City library

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки¹⁾					
Toimipisteitä - Количество филиалов	58	58	58	53	53
Kirjoja - Количество томов	1 806 255	1 826 176	1 824 969	1 855 114	1 827 926
Nuotteja - Количество нот	37 110	38 546	37 729	39 801	39 215
Äänitteitä - Количество звукозаписей	161 141	171 564	176 067	184 621	195 138
Videoita - Количество видеозаписей	29 404	37 928	40 164	43 427	45 287
Muuta - Прочее	33 582	20 309	13 997	8 515	9 480
Lainaaajia, 1 000 henkeä - Число абонентов, 1 000 человек	243,8	250,0	251,0	251,5	235,2
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	443	446	449	449	421
Virtuaalikäynnit, 1 000 - Виртуальные посещения, 1 000	15 000	20 772	19 596	3 503	4 508
Kokonaislainaus, 1 000 - Выдано экземпляров, 1 000	9 150,6	9 335,0	9 877,6	9 970,2	10 232,1

¹⁾ Sisältää vain kaupunginkirjaston tiedot. - Включает данные только по городской библиотеке.

Lähde: Kaupunginkirjasto.

Источник: Городская библиотека Хельсинки.

	2000	2001	2002	2003	2004
Pietari - Санкт-Петербург					
Kirjastojen lukumäärä - Число библиотек	357	350	341	327	308
Kirjojen määrä , 1 000 kpl - Фонд библиотек, 1 000 экземпляров	19 850,4	19 616,2	19 368,3	19 022,3	18 614,6
mukaan luettuna - в том числе:					
rainetut dokumentit - печатные документы	19 694,1	19 449,3	19 189,1	18 827,1	18 407,9
elektroniset julkaisut - электронные издания	2,3	4,5	2,7	5,5	7,1
audio-visuaalinen materiaali - аудиовизуальные материалы	154	162,4	176,5	189,7	199,6
Rekisteröityneiden käyttäjien määrä, 1 000 henkeä - Число зарегистрированных пользователей, 1 000 человек	1 188,3	1 157,4	1 159,4	1 124,7	1 108,3
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	252	247	249	243	241
Kokonaislainauksen määrä vuodessa, 1 000 - Выдано экземпляров, 1 000	25 075,2	24 514,3	24 915,1	24 785,9	24 153,0

Ammattiteatterit
Профессиональные театры
Professional theatres

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки					
Teatterit - Театры					
Näytäntöjen lukumäärä - Количество представлений	3 403	3 409	3 727	3 647	3 918
Myytyjä lippuja - Проданные билеты	659 032	672 721	739 128	730 694	718 603
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	1 186	1 202	1 321	1 306	1284
Tanssiteatterit ja -ryhmät - Танцевальные театры и группы					
Näytäntöjen lukumäärä - Количество представлений	894	1 019	997
Myytyjä lippuja - Проданные билеты	213 307	248 824	198 216
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	381	507	354
Ooppera - Опера					
Näytäntöjen lukumäärä - Количество представлений	393	344	382	376	368
Myytyjä lippuja - Проданные билеты	227 115	218 663	226 152	216 670	210 063
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	409	391	404	388	376
Sinfoniaorkesterit - Симфонические оркестры					
Konsertteja - Количество концертов	362	319	374	307	331
Kuulijoita - Количество слушателей	..	344 216	385 868	330 850	350 170
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	..	615	689	591	626

Lähteet: Teatterin tiedotuskeskus ry, Tanssin tiedotuskeskus, Suomen Sinfoniaorkesterit ry.

Источники: Информационный центр театра, Информационный центр танцевального искусства, объединение "Симфонические оркестры Финляндии".

	2000	2001	2002	2003	2004
Pietari - Санкт-Петербург					
Teattereiden lukumäärä - Число театров	51	51	49	45	43
joista - в том числе:					
oopperat ja baletit - оперы и балета	6	6	6	6	6
draama, komedia ja musikaaliteatterit - драмы, комедии и музыкальные	34	34	33	29	27
lasten ja nuorten teatterit - детские и юного зрителя	11	11	10	10	10
Näytäntöjen lukumäärä - Количество спектаклей	10 556	10 299	10 464	9 377	9 604
Katsojia, 1 000 henkeä - Зрителей, 1 000 человек	3 599	3 527	3 356	3 063	2 934
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	761	750	718	660	636
Sinfoniaorkesterit - Симфонические оркестры					
Konsertteja - Количество концертов	748	723	838	762	695

Museot
Музеи
Museums

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки					
Museoiden määrä - Число музеев	40	40	39	39	40
Kävijöiden määrä 1 000 henkeä - Число посетителей, 1 000	1 838	1 711	1 520	1 416	1 489
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	3 334	3 080	2 716	2 529	2 661
joista - в том числе:					
kulttuurihistorialliset museot - культурно-исторические	13	13	13	13	13
kävijöiden määrä, 1 000 henkeä - число посетителей, 1 000 человек	272,1	309,5	269,9	295,7	257,1
taidemuseot - искусствоведческие	12	12	11	12	12
kävijöiden määrä, 1 000 henkeä - число посетителей, 1 000 человек	958,8	782,5	719,9	736,2	836,9
luonnontieteelliset museot - естественнонаучные	2	2	2	2	2
kävijöiden määrä, 1 000 henkeä - число посетителей, 1 000 человек	84,9	72,1	70,3	70,2	74,7
erikoismuseot - специализированные и прочие	13	13	13	12	12
kävijöiden määrä, 1 000 henkeä - число посетителей, 1 000 человек	521,7	546,8	460,1	313,7	319,9

Lähde: Museovirasto ja museot.

Источник: Музейное ведомство и музеи.

	2000	2001	2002	2003	2004
Pietari - Санкт-Петербург					
Museoiden määrä - Число музеев	73	73	73	74	72
joista - в том числе:					
taidemuseot - искусствоведческие	15	15	15	15	15
historialliset ja arkeologiset - исторические и археологические	38	37	37	38	36
kotiseutumuseot - краеведческие	5	6	6	6	6
luonnontieteelliset - естественнонаучные	8	8	8	8	8
erikoisalajat ja muut - отраслевые, специализированные и прочие	7	7	7	7	7
Kävijöiden määrä 1 000 henkeä - Число посетителей, 1 000 человек	17 270	16 994	17 113	17 910	17 745
1 000 asukasta kohti - на 1 000 населения	3 652	3 615	3 663	3 860	3 848

Kansalais- ja työväenopistot
Число учреждений общедосугового типа
Adult education centres

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки					
Oppilaitosten lukumäärä - Число учреждений	5	5	5	5	5
Koulutuksien määrä - Количество учебных программ	7 009	7 289	6 996	7 177	7 235
Opettajien antamat opetustunnit - Количество занятий	166 960	168 295	162 348	165 094	165 932
Osallistumisia - Количество учеников	108 340	108 834	105 976	107 718	109 938
Pietari - Санкт-Петербург					
Oppilaitosten lukumäärä - Число учреждений	80	78	71	66	60
Kerhotoiminnan määrä, yksikköä - Количество клубных формирований ¹⁾	2 868	2 607	2 311	2 234	2 028
niihin osallistuneita - в них участников 1 000 henkeä - 1 000 человек	67,4	67,1	62,7	62,4	58,8

¹⁾ Sisältää lasten kerhot ja taidekoulut. - Включая детские студии и кружки.

Lähde: Tilastokeskus.

Источник по Хельсинки: Центральное статистическое бюро Финляндии.

Elokuvateatterit
Кинотеатры
Cinemas

	2000	2001	2002	2003	2004
Helsinki - Хельсинки					
Salien lukumäärä - Количество кинозалов	58	52	46	53	53
Paikkoja, 1 000 - Число мест, 1 000	9,8	9	8,8	9,1	9,1
Kävijöiden määrä, 1 000 - Число посещений киносеансов, 1 000	2 701	2 277	2 687	2 575	2 461
Kävijöiden määrä asukasta kohti - Число посещений на одного жителя	4,9	4,1	4,8	4,6	4,4
Pietari - Санкт-Петербург					
Elokuvateattereiden lukumäärä - Число кинотеатров	57	64	56	58	56
Paikkoja, 1 000 - Число мест, 1 000	33,2	31,2	28,2	29	28,1
Kävijöiden määrä 1 000 - Число посещений киносеансов, 1 000	1 909	2 135	2 622	3 683	3 671
asukasta kohti - на одного жителя	0,4	0,5	0,6	0,8	0,8

Lähde: Suomen elokuvasäätiö ja Suomen elokuvateatteriliitto.

Источник по Хельсинки: Фонд финского кино и Национальная федерация финских кинотеатров.

SISÄLLYS

Esipuhe.....	2
HELSINKI	5
KOULUTUS JA KULTTUURI (artikkeli).....	6
SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ (kaavio).....	20
SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ (selitykset).....	22
PIETARI	27
KOULUTUS JA KULTTUURI (artikkeli).....	28
VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ (kaavio).....	40
VENÄJÄN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ (selitykset).....	42
KOULUTUS	
Väestön koulutustaso Helsingissä.....	48
Väestön koulutustaso Pietarissa.....	49
Yleissivistävät oppilaitokset	
Yleissivistävät oppilaitokset ja niiden opiskelijat.....	50
Yleissivistävistä oppilaitoksista valmistuneet opiskelijat.....	52
AMMATILLINEN KOULUTUS	
Ammatillinen peruskoulutus Pietarissa	
Perustason ammatilliset oppilaitokset.....	53
Toisen asteen ammatillinen koulutus	
Ammatilliset oppilaitokset Helsingissä.....	54
Oppisopimuskoulutus Helsingissä.....	54
Valtiolliset keskiasteen ammatilliset oppilaitokset Pietarissa.....	55
Keskiasteen valtiollisten erikoisoppilaitosten opiskelijat Pietarissa koulutusaloittain.....	56
Keskiasteen valtiollisista erikoisoppilaitoksista valmistuneet Pietarissa koulutusalan mukaan....	57
Korkea-asteen koulutus	
Ammattikorkeakoulut Helsingissä.....	58
Yliopistot Helsingissä.....	59
Yliopistot Pietarissa.....	60
Opiskelijoiden osuudet koulutusmuodon mukaan (kuvio).....	61
Ammattikorkeakoulujen opiskelijat Helsingissä koulutusalan mukaan.....	62
Yliopistojen perustutkinto-opiskelijat Helsingissä koulutusalan mukaan.....	63

Содержание

Предисловие.....	3
ХЕЛЬСИНКИ	5
ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛЬТУРА (статья).....	7
СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В ФИНЛЯНДИИ (схема).....	21
СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В ФИНЛЯНДИИ (комментарий).....	23
САНКТ-ПЕТЕРБУРГ	27
ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛЬТУРА (статья).....	29
СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ (схема).....	41
СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИИ (комментарий).....	43
ОБРАЗОВАНИЕ	
Уровень образования населения Хельсинки.....	48
Уровень образования населения Санкт-Петербурга.....	49
Общеобразовательные учреждения	
Число общеобразовательных учреждений и численность учащихся.....	50
Выпуск учащихся общеобразовательными учреждениями.....	52
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ	
Начальное профессиональное образование в Санкт-Петербурге	
Учебные заведения начального профессионального образования.....	53
Среднее профессиональное образование	
Учебные заведения среднего профессионального образования в Хельсинки.....	54
Обучение на рабочем месте в Хельсинки.....	54
Государственные средние специальные учебные заведения Санкт-Петербурга.....	55
Численность студентов государственных средних специальных учебных заведений Санкт-Петербурга по группам специальностей.....	56
Выпуск специалистов государственными средними специальными учебными заведениями Санкт-Петербурга по группам специальностей.....	57
Высшие учебные заведения	
Высшие профессиональные учебные заведения Хельсинки.....	58
Университеты Хельсинки.....	59
Высшие учебные заведения Санкт-Петербурга.....	60
Доля учащихся по видам обучения (график).....	61
Численность учащихся высших профессиональных учебных заведений Хельсинки по группам специальностей.....	62
Численность студентов базового цикла университетов Хельсинки по направлениям подготовки.....	63

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet Helsingissä.....	64
Yliopistoista perustutkinnon suorittaneet Helsingissä koulutusalan mukaan.....	65
Yliopistojen ja korkeakoulujen opiskelijat Pietarissa ammatti- ja koulutusalan mukaan.....	66
Yliopistoista ja korkeakouluista valmistuneet Pietarissa ammatti- ja koulutusalan mukaan.....	67
Yliopistoihin sisäänpääsy koulutusaloittain.....	68
Tutkijakoulutus	
Jatko-opiskelijat koulutusalan mukaan Helsingissä.....	70
Yliopistoista jatkotutkinnon suorittaneet koulutusalan mukaan Helsingissä.....	71
Tohtorintutkinnon suorittaneet koulutusalan mukaan Helsingissä.....	72
Jatko-opiskelijat Pietarissa.....	73
Tohtorintutkintoa suorittavat, tohtorikoulutukseen hyväksytyt ja tutkinnon suorittaneet Pietarissa.....	74
Jatkotutkinnon suorittaneet koulutusalan mukaan Pietarissa	75
Valmistuneet tohtorit tieteen alan mukaan Pietarissa.....	76
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA	
Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tutkimushenkilökunta ja tutkimustyövuodet Uudenmaan maakunnassa.....	77
Uudenmaan maakunnan yritysten Suomessa hakemat patentit.....	78
Informaatiotoimialan työpaikat ja niiden osuus kaikista työpaikoista Helsingissä.....	78
Korkeakoulututkinnon suorittaneet 25-64 vuotiaat Helsingissä.....	79
Tutkimus- ja kehittämistyötä tekevien määrä Pietarissa.....	80
Tieteellistä tutkimus- ja kehittämistyötä tekevien toimintasektorin mukaan Pietarissa.....	81
Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot Pietarissa.....	82
Sisäiset juoksevat tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot toimintasektoreittain.....	83
Sisäisten tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen rahoituslähteet Pietarissa.....	84
Innovatiivisten teollisuuslaitosten tuotevolyyymi Pietarissa.....	85
KULTTUURI	
Kaupunginkirjasto.....	86
Ammattiteatterit.....	88
Museot.....	90
Kansalais- ja työväenopistot.....	92
Elokuvateatterit.....	93

Выпуск специалистов высшими профессиональными учебными заведениями Хельсинки.....	64
Выпуск специалистов университетами Хельсинки.....	65
Численность студентов высших учебных заведений Санкт-Петербурга по группам специальностей и направлениям подготовки.....	66
Выпуск специалистов высшими учебными заведениями Санкт-Петербурга по группам специальностей и направлениям подготовки.....	67
Конкурс на вступительных экзаменах в высшие учебные заведения.....	68
Послевузовское образование	
Численность аспирантов и докторантов по направлениям подготовки в Хельсинки.....	70
Выпуск аспирантов и докторантов университетами по направлениям подготовки в Хельсинки.....	71
В том числе выпуск докторантов университетами по направлениям подготовки в Хельсинки.....	72
Подготовка аспирантов в Санкт-Петербурге.....	73
Численность докторантов, прием и выпуск из докторантуры в Санкт-Петербурге.....	74
Выпуск аспирантов по направлениям подготовки в Санкт-Петербурге.....	75
Выпуск докторантов по отраслям наук в Санкт-Петербурге.....	76
НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ	
Исследовательский персонал, занятый в сфере исследований и разработок, и стаж исследовательской работы в провинции Уусимаа в Финляндии.....	77
Заявки на патенты, поданные предприятиями провинции Уусимаа в Финляндии.....	78
Рабочие места в области информации и их доля в общем числе рабочих мест в Хельсинки.....	78
Лица с высшим образованием в возрасте от 25 до 64 лет в Хельсинки.....	79
Численность работников, выполняющих научные исследования и разработки в Санкт-Петербурге.....	80
Численность работников, выполнявших научные исследования и разработки в Санкт-Петербурге, по секторам деятельности.....	81
Затраты на исследования и разработки в Санкт-Петербурге.....	82
Внутренние текущие затраты на исследования и разработки в Санкт-Петербурге по видам работ в разрезе секторов деятельности в 2004 году.....	83
Источники финансирования внутренних затрат на исследования и разработки в Санкт-Петербурге.....	84
Объем отгруженной продукции инновационно-активных промышленных предприятий Санкт-Петербурга.....	85
КУЛЬТУРА	
Общедоступные библиотеки.....	86
Профессиональные театры.....	88
Музеи.....	90
Число учреждений общедосугового типа.....	92
Кинотеатры.....	93

Julkaisija	<i>Helsingin kaupunki, tietokeskus Petrostat, Venäjän Pietarin ja Leningradin alueen valtiollinen tilastopalvelu</i>
Julkaisun projektiryhmä	<i>Helsingin kaupungin tietokeskus Leila Lankinen, tietopalvelupäällikkö Maija Vihavainen, tutkija Sanna Ranto, tutkija Ilpo Kauppinen, tilastosihteeri</i>
	<i>Petrostat, Elena Gribova, varajohtaja Ludmila Dmitrieva, osastopäällikkö Natalia Radchenko, apulaisosastopäällikkö</i>
Käännökset	<i>Suomi-venäjä, Venäjä-suomi: Bitrac Oy</i>
Taitto	<i>Valentina Tarasiyk</i>
Kansikuva	<i>Olli Turunen, Tovia Design Oy</i>
Valokuvat	<i>Olli Turunen, Tovia Design Oy</i>
Painatusyhteydet	<i>Tarja Sundström</i>
Paino	<i>Tikkurilan Paino Oy, Vantaa</i>
Tiedustelut	<i>Helsingin kaupungin tietokeskus PL 5520 00099 Helsingin kaupunki Puh. + 358 9 1691 e-mail etunimi.sukunimi@hel.fi www.hel.fi/tietokeskus <i>Petrostat 197376, St. Petersburg, Ulitsa Prof. Popova, 39 Puh. +7 812 234 08 57 e-mail: pcs@gostat.spb.ru</i></i>
Julkaisujen myynti	<i>Tietokeskus, kirjasto, Katariinankatu 3, puh. + 358 9 169 3135</i>

ISBN 952-473-713-2

Подготовка издания	<i>Петростат Информационный центр города Хельсинки</i>
Редакционная группа	<i>Петростат Елена Грибова, заместитель руководителя Людмила Дмитриева, начальник отдела информации и баз данных Наталья Радченко, заместитель начальника отдела социальной статистики</i>
	<i>Информационный центр города Хельсинки Лейла Ланкинен, начальник информационной службы Майя Вихавайнен, исследователь Санна Ранто, исследователь Илпо Кауппинен, секретарь статистики</i>
Переводы	<i>Финско-русский, Русско-финский: А/О «Битрак»</i>
Оригинал-макет	<i>Валентина Тарасюк</i>
Дизайн обложки	<i>Олли Турунен, Товиа Десигн Оу</i>
Фотографии	<i>Олли Турунен, Товиа Десигн Оу</i>
Печать	<i>Санкт-Петербург: Петростат Хельсинки: Tikkurilan Paino Oy, Vantaa</i>
Информация для справок	<i>Петростат Санкт-Петербург, ул. Проф. Попова, 39, тел.: (812) 234 08 57 e-mail: pcs@gostat.spb.ru</i>
	<i>Информационный центр города Хельсинки Почта: а/я 5520, 00099 г. Хельсинки Тел.: + 358 9 1691 e-mail: фамилия.имя @hel.fi</i>
Реализация издания	<i>Консультационный пункт Петростата Тел.: (812) 235 68 71 , (812) 234 35 09</i>